

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

lundi

maandag

03-11-2003

03-11-2003

Après-midi

Namiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders en Spirit</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	<i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>
<i>PLEN</i>	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>	<i>PLEN</i>	<i>Plenum (witte kaft)</i>
<i>COM</i>	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>	<i>COM</i>	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de M. Guido Tastenhoye au ministre de la Coopération au développement sur "l'augmentation sensible des moyens pour l'aide au développement promise aux pays d'Afrique centrale, à savoir le Congo, le Rwanda et le Burundi" (n° 347)

Orateurs: **Guido Tastenhoye, Marc Verwilghen**, ministre de la Coopération au développement

Question de Mme Josée Lejeune au ministre de la Coopération au développement sur "le groupe de travail 'intégration du thème du sida à tous les niveaux de la coopération'" (n° 358)

Orateurs: **Josée Lejeune, Marc Verwilghen**, ministre de la Coopération au développement

Question de M. Bert Schoofs au ministre de la Coopération au développement sur "les effets des AGCS sur l'approvisionnement en eau potable dans les pays en voie de développement" (n° 397)

Orateurs: **Bert Schoofs, Marc Verwilghen**, ministre de la Coopération au développement

Question de M. Guido Tastenhoye au secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères sur "les mesures de transition relatives à la libre circulation et au libre établissement des personnes provenant des dix nouveaux Etats-membres européens" (n° 348)

Orateurs: **Guido Tastenhoye, Jacques Simonet**

Question de M. Guido Tastenhoye au secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères sur "les millions d'euros supplémentaires que la Belgique devra éventuellement verser à l'Union Européenne" (n° 349)

Orateurs: **Guido Tastenhoye, Jacques Simonet**

Question de M. Tony Van Parys au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le lien entre la volonté d'octroyer une aide au développement à la Tanzanie et la collaboration judiciaire" (n° 221)

Orateurs: **Tony Van Parys, Jacques Simonet**

Question de M. Guido Tastenhoye au premier ministre sur "les déclarations du Prince Philippe concernant la responsabilité de la Belgique en tant que pays accueillant les institutions de l'OTAN" (n° 234)

Orateurs: **Guido Tastenhoye, Jacques Simonet**

Question de M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires

INHOUD

Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de beloofde gevoelige vermeerdering van de middelen voor ontwikkelingshulp aan Midden-Afrika, met name Congo, Rwanda en Burundi" (nr. 347)

Sprekers: **Guido Tastenhoye, Marc Verwilghen**, minister van Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van mevrouw Josée Lejeune aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de werkgroep 'integratie van het aids-thema op alle niveaus van de ontwikkelingssamenwerking'" (nr. 358)

Sprekers: **Josée Lejeune, Marc Verwilghen**, minister van Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Bert Schoofs aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de gevolgen van de GATS voor de beschikbaarheid van drinkwater in de ontwikkelingslanden" (nr. 397)

Sprekers: **Bert Schoofs, Marc Verwilghen**, minister van Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de overgangsmaatregelen met betrekking tot het vrij verkeer en de vrije vestiging van de personen afkomstig uit de tien nieuwe Europese lidstaten" (nr. 348)

Sprekers: **Guido Tastenhoye, Jacques Simonet**

Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de mogelijke miljoenen euro extra die België aan de Europese Unie zal moeten betalen" (nr. 349)

Sprekers: **Guido Tastenhoye, Jacques Simonet**

Vraag van de heer Tony Van Parys aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de samenhang tussen de bereidheid tot ontwikkelingshulp met Tanzania en gerechtelijke samenwerking" (nr. 221)

Sprekers: **Tony Van Parys, Jacques Simonet**

Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de eerste minister over "de uitspraak van Prins Filip aangaande de verantwoordelijkheid van België als NAVO-gastland" (nr. 234)

Sprekers: **Guido Tastenhoye, Jacques Simonet**

Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van

étrangères sur "la libération d'un terroriste iranien jouissant du statut diplomatique" (n° 346)

Orateurs: **Guido Tastenhoye, Jacques Simonet**

Question de M. Olivier Maingain au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les crimes d'honneur" (n° 391)

Orateurs: **Olivier Maingain, Jacques Simonet**

Questions jointes de 23
- M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les propos antisémites tenus par Mahathir Mohamad, premier ministre malaisien (n° 399)

- M. Claude Marinower au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les propos antisémites tenus par Mahathir Mohamad, premier ministre malaisien (n° 570)

Orateurs: **Guido Tastenhoye, Claude Marinower, Jacques Simonet**

Question de M. Herman Van Rompuy au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'attitude du gouvernement belge à l'égard de l'élargissement de l'U.E." (n° 478)

Orateurs: **Herman Van Rompuy, Jacques Simonet**

Question de M. Dirk Van der Maelen au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le suivi de la situation en Birmanie (Myanmar) et l'attitude qu'adoptera la Belgique lorsque l'Europe prendra globalement position à ce sujet au mois de novembre" (n° 506)

Orateurs: **Dirk Van der Maelen, président du groupe sp.a-spirit, Jacques Simonet**

Buitenlandse Zaken over "het vrijlaten van een Iraanse terrorist met diplomatieke status" (nr. 346)

Sprekers: **Guido Tastenhoye, Jacques Simonet**

Vraag van de heer Olivier Maingain aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "eerwraak" (nr. 391)

Sprekers: **Olivier Maingain, Jacques Simonet**

Samengevoegde vragen van 23
- de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de anti-Joodse uitspraken van de Maleisische premier Mahathir Mohamad" (nr. 399)

- de heer Claude Marinower aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de anti-Joodse uitspraken van de Maleisische premier Mahathir Mohamad" (nr. 570)

Sprekers: **Guido Tastenhoye, Claude Marinower, Jacques Simonet**

Vraag van de heer Herman Van Rompuy aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de houding van de Belgische regering tegenover de uitbreiding van de E.U." (nr. 478)

Sprekers: **Herman Van Rompuy, Jacques Simonet**

Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de opvolging van de situatie in Myanmar en de positie die België hieromtrent zal innemen op het moment van de algemene standpuntbepaling van Europa in november" (nr. 506)

Sprekers: **Dirk Van der Maelen, voorzitter van de sp.a-spirit-fractie, Jacques Simonet**

COMMISSION DES RELATIONS
EXTERIEURES

du

LUNDI 03 NOVEMBRE 2003

Après-midi

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN

van

MAANDAG 03 NOVEMBER 2003

Namiddag

La séance est ouverte à 14.34 heures par Mme Annemie Neyts-Uyttebroeck, présidente.
De vergadering wordt geopend om 14.34 uur door mevrouw Annemie Neyts-Uyttebroeck, voorzitter.

01 **Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de beloofde gevoelige vermeerdering van de middelen voor ontwikkelingshulp aan Midden-Afrika, met name Congo, Rwanda en Burundi" (nr. 347)**

01 **Question de M. Guido Tastenhoye au ministre de la Coopération au développement sur "l'augmentation sensible des moyens pour l'aide au développement promise aux pays d'Afrique centrale, à savoir le Congo, le Rwanda et le Burundi" (n° 347)**

01.01 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, vooraleer mijn vraag aan de minister te stellen wens ik toch wel even te zeggen dat het feit dat er vandaag veel vragen van mij op de agenda staan, een samenloop van omstandigheden is. Tijdens de vorige vergadering heb ik mijn vragen aan minister Michel niet kunnen stellen en daarom werden zij uitgesteld. Ik had ook een paar vragen voor de staatssecretaris voor Europese Zaken en door een samenloop van omstandigheden vallen die nu samen. Het is dus niet mijn bedoeling, mijnheer de minister, om hier voor een Ferdi Willems-effect, dat u wellicht goed kent, te zorgen. Deze collega had de gewoonte de agenda nogal te domineren. Ik herhaal dat het hier een samenloop van omstandigheden is.

Ik zal mijn vraag zo kort mogelijk houden. Een maand geleden, mijnheer de minister, bent u in het gezelschap van minister Michel naar Midden-Afrika geweest. Ik heb begrepen dat het voor u een heel leerrijke reis is geweest. U was waarschijnlijk heel erg onder de indruk van wat u daar te zien hebt gekregen. Meteen werd nogal wat meer steun voor Midden-Afrika aangekondigd. Men had het over een verdubbeling van de middelen die zouden worden uitgetrokken. Op termijn sprak men zelfs van een verdrievoudiging.

In kringen van de NGO's en van mensen die zich met ontwikkelingssamenwerking bezighouden is er intussen wat ongerustheid gerezen. Men heeft immers bepaalde intenties vernomen. Wij zullen dat verder uitklaren aan de hand van uw beleidsbrief die ik vandaag in mijn bus heb gekregen en die ik uiteraard nog niet heb kunnen lezen maar het thema van de ongebonden hulp zal ongetwijfeld ook aan bod komen.

Er zijn al waarschuwendende vingers opgegaan in dit verband. Ik heb hier een citaat van een onderzoeker van de universiteit van Antwerpen, Robrecht Renard, die over het afstappen van de ongebonden hulp zegt: "Het is een glibberig pad en we weten in België uit de schandalen van de jaren '90 hoe gemakkelijk je daarop onderuit gaat. Misschien moet Verwilghen zichzelf nog wat meer tijd gunnen en moet hij zich wat beter laten briefen over de kwalijke gevolgen die de betrokkenheid van het bedrijfsleven bij het ontwikkelingsbeleid met zich brengt". Ik denk dat

01.01 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Au début du mois d'octobre, nos ministres des Affaires étrangères et de la Coopération au développement se sont rendus en Afrique centrale. Ils y ont promis une augmentation substantielle des aides à la coopération au développement. Les ONG sont toutefois fortement préoccupées par des idées qui circulent à propos de l'aide liée ou non liée.

Dans quelle mesure les moyens attribués au Congo, au Rwanda et au Burundi vont-ils être renforcés au cours des prochaines années? Comment le ministre motive-t-il cette décision? Son exécution est-elle subordonnée à des conditions particulières? Va-t-on renoncer au principe de l'aide non liée et des entreprises belges pourront-elles à nouveau en profiter? Quel rôle les ONG auront-elles encore à jouer?

het wel een citaat is om even over na te denken.

Intussen stel ik mijn vragen aan de minister. In welke mate en onder welke voorwaarden denkt de minister meer middelen te kunnen uittrekken voor de landen van Midden-Afrika, met name Congo, Rwanda en Burundi?

In welke mate wil de minister daarbij afstappen van het principe van de ongebonden hulp en dus met andere woorden opnieuw het systeem invoeren waarbij Belgische bedrijven bij het uitvoeren van ontwikkelingswerken ook hun graantje kunnen meepikken? Daarmee keert men gedeeltelijk terug naar de toestand van vóór 1990. Herinner u dat in 1990 het drama van Lubumbashi zich heeft voorgedaan en België zich bijna volledig heeft teruggetrokken uit Midden-Afrika. Nu wil men daar blijkbaar van afstappen en een terugkeer naar Midden-Afrika ondernemen.

Ik wou de minister tot slot nog vragen welke rol hij in dat proces weggelegd ziet voor de NGO's.

01.02 Minister **Marc Verwilghen**: Mevrouw de voorzitter, collega Tastenhoye, sinds het aantreden van de nieuwe regering is die reis de eerste geweest naar Centraal-Afrika. Ze had voornamelijk tot doel ons ervan te vergewissen welke de laatste ontwikkelingen in de regio waren, zowel in de democratische republiek Congo als in Rwanda en Burundi. Tegelijkertijd wilden wij die landen aanmoedigen om zich blijvend in te schakelen in de dynamiek die in de vredesakkoorden is opgenomen en de daarin vastgelegde transitiemechanismen, alsook het zich blijvend inschrijven in de weg naar verdere politieke opening en democratisering met het oog op het houden en ondersteunen van de verkiezingen.

Mijn aanwezigheid, samen met die van de vice-eerste minister, diende om die boodschap kracht bij te zetten en om de steun die België concreet wil geven, ook in te vullen.

Tijdens mijn bezoek heb ik in totaal tien bijzondere overeenkomsten ondertekend met de drie betreffende partnerlanden voor een totaal bedrag van ongeveer 38 miljoen euro. Ik zeg daar onmiddellijk bij dat de uitvoering en dus ook de uitgaven voor die projecten over verschillende tijdsspannen lopen. In sommige omstandigheden was dat een jaar, maar in het merendeel van de gevallen moet die inspanning over drie of vijf jaar gespreid worden.

Uw eerste vraag luidde waarom de middelen vermeerderd worden.

Ten eerste, ik heb concrete invulling willen geven aan het regeerakkoord. Daarin wordt expliciet een absolute prioriteit aan Centraal-Afrika gegeven, meer bepaald – zo staat het ook in het akkoord – aan de democratische republiek Congo, aan Rwanda en aan Burundi.

In het regeerakkoord wordt tevens het accent gelegd op een aantal sectoren die worden uitgekozen. Ik heb ze dus niet lukraak gekozen. Het gaat om de wederopbouw van basisinfrastructuur, onderwijs, gezondheidszorg en staatsinstellingen, waarbij wij voornamelijk de administratie, de justitie en het leger voor ogen hebben. Alle ondertekende projecten voldoen aan die voorwaarden. Dat betekent dat België zich engageert om, naast de reeds lopende projecten, in de drie vermelde landen een verhoogde inspanning te doen via bilaterale samenwerking.

01.02 **Marc Verwilghen**, ministre: En entreprenant ce voyage en Afrique centrale, nous voulions nous assurer que la situation avait bien évolué. Nous voulions aussi inciter le Congo, le Rwanda et le Burundi à exécuter les accords de paix et à s'engager graduellement dans la voie de la démocratisation.

Ma présence était destinée à marquer par une démarche concrète le soutien de la Belgique à ce processus. Dans cette optique, j'ai signé avec ces trois pays dix accords spécifiques dont la durée s'étendra sur un à cinq ans et qui représentent un montant total de 38 millions d'euros.

Dans l'accord de gouvernement, il a été prévu d'accorder la priorité absolue à l'Afrique centrale et la plus haute des priorités au Congo. L'accent y est mis sur les infrastructures de base, l'enseignement, les soins de santé et les institutions publiques. Dans le cadre des projets qui font l'objet des accords signés, nous fournirons un effort accru dans tous ces domaines. Nos dépenses bilatérales annuelles pour le Congo passeront ainsi de 20 à 40 millions d'euros à l'horizon 2005.

Nous n'avons lié l'octroi de cette aide au respect d'aucune condition absolue mais nous avons dit haut et fort que la stabilité, la paix et

Hierbij krijgt Congo topprioriteit, zodat dit immense land opnieuw de kans kan krijgen om een staat te worden en dit dankzij de akkoorden van Pretoria en de geïnstalleerde overgangsregering. Ik denk dat België hier terecht steun aan verleent.

In welke mate worden de middelen vermeerderd? De geplande bilaterale uitgaven per jaar voor Congo zullen verdubbelen tegen 2005. Die zullen dus gaan van ongeveer 20 miljoen euro per jaar, onder het actueel regime, naar 40 miljoen euro per jaar tegen 2005.

Onder welke voorwaarden worden die middelen vermeerderd? Ik mag niet zeggen dat er een absolute conditionaliteit aan gegeven is, want indien u dat doet, moet men zich er ook rekenschap van geven dat wanneer een en ander niet wordt ingevuld, de Congolese bevolking andermaal de rekening moet betalen. Het is evenwel evident dat zowel de vice-premier als ikzelf bij alle gesprekspartners in de ganse regio het accent hebben gelegd op de noodzaak van stabiliteit, vrede en een goed bestuur. De Belgische projecten richten zich duidelijk op de eerste plaats naar de bevolking.

Ik kan u ook verzekeren dat er in geen enkel geval sprake is van een blanco cheque die wordt overhandigd. De uitvoering van alle bilaterale projecten is conform de wet op de internationale samenwerking en is trouwens ook in handen van de Belgische technische coöperatie die ter plekke is in alle partnerlanden met ervaren experts. De nodige controle- en opvolgingsmechanismen zijn bij wet bepaald en worden ook zeer strikt toegepast.

Ongebonden hulp dan. Ik begrijp dat uw vraag natuurlijk verder strekt dan te weten wat wij juist hebben aangeboden in die landen. Het is heel duidelijk dat de uitvoering van de bilaterale projecten loopt volgens de geldende reglementering. Er is met andere woorden geen sprake van bevoordeling van Belgische bedrijven: we zitten compleet binnen de ongebonden hulp.

Zal er later een andere vorm van hulp mogelijk zijn? Ik stel vast dat een aantal koplopers in ontwikkelingssamenwerking – ik denk aan Denemarken en Nederland – buiten de ongebonden hulp gebonden hulp verlenen. Trouwens, dat is ook toegelaten, zij het onder welbepaalde voorwaarden die door de OESO zeer duidelijk zijn omschreven. Wij zullen dus ook die paden proberen te bewandelen.

U vroeg welke rol de NGO's in dit verhaal spelen. Ik veronderstel dat u hiermee alleen verwijst naar de Belgische NGO's. Er werken ter plekke echter ook internationale en lokale NGO

's. Zij blijven in de partnerlanden allemaal in hun specifieke rol. Het is de bedoeling dat alle actoren – dat wil zeggen de bilaterale, de multilaterale en indirecte actoren – bijdragen tot ontwikkeling. Waar mogelijk moet de onderlinge samenwerking en de complementariteit tussen die drie sectoren worden bevorderd.

01.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mevrouw de minister, uw antwoord was vrij volledig, waarvoor mijn dank. Ik zal nu de kans hebben dit te bestuderen, samen met uw beleidsbrief.

De komende weken zullen we daarop en op het aspect van de ongebonden hulp nog kunnen terugkomen. Volgens u gebeurt de uitvoering van de bilaterale projecten nog volgens de oude regels, maar kunnen wij daarvan afstappen en dezelfde richting volgen die in Nederland en Denemarken reeds werd ingeslagen.

une bonne administration revêtent à nos yeux une importance majeure. Les projets concernés devront profiter à la population. Nous ne donnons aucunement aux autorités de Kinshasa un chèque en blanc puisque la mise en œuvre de ces projets relèvera de la responsabilité de la Coopération Technique Belge, de sorte que le suivi et le contrôle en seront garantis.

La réglementation actuelle ne connaît que l'aide non liée. Par conséquent, il ne peut être question de privilégier des entreprises belges. Toutefois, je tiens à souligner que les Pays-Bas et le Danemark, qui sont à la pointe en matière de coopération au développement, connaissent l'aide non liée mais aussi l'aide liée, du reste avec la bénédiction de l'OCDE. Peut-être notre pays devrait-il lui aussi explorer sérieusement cette piste.

Les ONG tant internationales que locales jouent toujours leur rôle dans les pays partenaires. Tous les partenaires doivent en effet contribuer au développement.

01.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): J'examinerai attentivement cette réponse et la note de politique générale du ministre. Je retiens que le ministre n'exclut nullement l'aide liée à l'avenir.

Het is in elk geval een boeiend thema waarover wij in de loop van de volgende weken ongetwijfeld onze meningen zullen kunnen uitwisselen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Question de Mme Josée Lejeune au ministre de la Coopération au développement sur "le groupe de travail 'intégration du thème du sida à tous les niveaux de la coopération'" (n° 358)

02 Vraag van mevrouw Josée Lejeune aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de werkgroep 'integratie van het aids-thema op alle niveaus van de ontwikkelingssamenwerking'" (nr. 358)

02.01 **Josée Lejeune** (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, une réunion s'est tenue à Bruxelles dans le cadre de la coopération belge au développement, avec pour objet une politique intégrée de lutte contre le sida. Les participants à cette réunion, membres de l'administration, de la recherche universitaire, des ONG ont débattu de la nécessité d'intégrer le sida comme thème transversal dans tous les secteurs de la coopération. Un groupe de travail est d'ailleurs annoncé prochainement afin de réfléchir à l'intégration du thème du sida à tous les niveaux de la coopération.

Monsieur le ministre, pouvez-vous nous préciser quand commenceront les réunions de ce groupe de travail? Quelle est la composition de ce groupe? De quelle manière la Chambre sera-t-elle informée des avancements de ce groupe de travail? Enfin, quelle sera l'importance de la problématique de la santé, particulièrement du sida, dans le cadre de votre politique de coopération?

02.02 **Marc Verwilghen**, ministre: Madame la présidente, madame Lejeune, la loi sur la coopération internationale de 1999 ne se réfère pas explicitement au sida, ce dernier étant considéré essentiellement comme un problème de santé. Entre-temps, on s'est rendu compte, au niveau international, que le sida constitue un problème de développement à traiter comme thème transversal.

Cette vision ressort également de la déclaration de la réunion générale des Nations unies, particulièrement de la session spéciale sur le sida en 2001. Elle a été confirmée lors de la session spéciale en septembre dernier, à laquelle mon collègue des Affaires étrangères et moi-même avons participé. Conformément à cette vision, un séminaire visant à une politique intégrale de lutte contre le sida a été organisé le 13 mai dernier au Palais d'Egmont. L'objectif de ce séminaire était de sensibiliser les différents acteurs de la coopération au développement à la problématique du sida et de créer un groupe de travail pour le développement participatif d'une politique commune en matière de sida.

Je réponds à vos questions dans l'ordre.

1. Depuis le 13 mai, le groupe de travail a organisé différents workshops, à savoir les 8 et 30 septembre et le 22 octobre derniers. Le groupe de travail est composé d'une trentaine de représentants des ONG belges, des universités, de la DGCD, de la CTB, de la VVOB, des PEVD, du SPF Santé publique et de ma cellule stratégique, ainsi que des gouvernements régionaux.

J'espère que le secteur privé sera également présent lors d'un prochain workshop.

02.01 **Josée Lejeune** (MR): Tijdens het seminarie van 13 mei laatstleden dat aan de bestrijding van de AIDS-epidemie was gewijd werd gewezen op de noodzaak om hiervan een transversaal thema van het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking te maken.

Wanneer komt de werkgroep die hiervoor in het leven werd geroepen voor het eerst bijeen en hoe zal de Kamer op de hoogte worden gebracht van de vorderingen van de werkzaamheden van die groep? Welke plaats zal de bestrijding van AIDS in uw beleid innemen?

02.02 **Minister Marc Verwilghen**: De werkgroep is samengesteld uit een dertigtal vertegenwoordigers van de Belgische NGO's, de universiteiten, het DGOS, de BTC, de VVOB, de APEFE, de FOD Volksgezondheid, mijn cel beleidsvoorbereiding en de gewestregeringen. Hij heeft op 8 en 30 september en op 22 oktober workshops georganiseerd en zal in november een eerste ontwerp van gemeenschappelijk beleid inzake AIDS afronden. Dit ontwerp kan gedurende twee maanden op de webstek van het DGOS worden geraadpleegd. Bedoeling is er een discussieforum in België en in de ontwikkelingslanden over op te starten.

AIDS zal een prioriteit zijn van ons beleid inzake ontwikkelingssamenwerking: onze bijdrage tot het Wereldfonds en UNAIDS moet tegen het einde van de zittingsperiode verdubbeld worden en de AIDS-problematiek zal op een coherente manier aangepakt worden in het kader van

2. En novembre, le groupe de travail devrait finaliser un premier projet de politique commune en matière de sida. Pendant deux mois, ce projet pourra être consulté en néerlandais, en français et en anglais, sur le site internet de la DGCD, c'est-à-dire de l'administration. Ce faisant, nous espérons lancer un forum de discussion sur le sujet pour un public aussi large que possible, tant dans les pays en voie de développement qu'en Belgique.

Il est évident que nous comptons également sur la participation des membres de la Chambre.

3. Le sida constituera clairement une priorité de la politique de développement belge. Notre contribution au fonds global et à l'ONU-Sida devra dès lors être doublée pour la fin de cette législature. En outre, nous veillerons à ce que la problématique du sida soit abordée de manière cohérente dans toutes nos interventions à l'étranger, notamment dans nos projets et programmes de développement.

Je souhaite également consulter mes collègues sur une intégration de la problématique du sida dans nos relations commerciales, par exemple en ce qui concerne le traitement anti-rétroviral, ainsi que dans la politique de personnel des administrations en Belgique et des postes à l'étranger.

Finalement, il sera plaidé auprès des entreprises belges dont les filiales sont établies à l'étranger pour la reprise d'un volet "sida" dans leur politique internationale et sociale.

4. La santé est et restera évidemment un pilier important de notre coopération au développement. En effet, les soins de santé sont un droit de l'homme et les investissements dans le secteur des soins de santé ont un impact décisif sur la lutte contre la pauvreté. C'est d'ailleurs à juste titre que trois des huit objectifs du développement du millénaire concernent la santé.

En 2001, la Belgique a investi 12,7 % du budget de la DGCD dans le secteur des soins de santé. En outre, la note de stratégie sur la santé élaborée par la DGCD plaide pour une augmentation de ce pourcentage à 15 %.

02.03 Josée Lejeune (MR): Madame la présidente, étant donné la réponse circonstanciée du ministre, je n'ai rien à ajouter.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

03 Vraag van de heer Bert Schoofs aan de minister van Ontwikkelingssamenwerking over "de gevolgen van de GATS voor de beschikbaarheid van drinkwater in de ontwikkelingslanden" (nr. 397)

03 Question de M. Bert Schoofs au ministre de la Coopération au développement sur "les effets des AGCS sur l'approvisionnement en eau potable dans les pays en voie de développement" (n° 397)

03.01 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, een aantal weken geleden werd ik in een andere hoedanigheid, vlak voor een gemeenteraad, opgewacht door een aantal 11.11.11-militanten.

Ik zou niet zeggen dat ik het met die mensen aan de stok kreeg, maar er ontspan zich wel een levendige doch intellectueel eerlijke discussie. Ik moet vooraf ook zeggen dat 11.11.11 door mij niet altijd werd desmaakt. onder andere door het feit dat ik vind dat zij de mensen een

onze projecten en programma's. Ik wens eveneens dat deze problematiek in onze buitenlandse betrekkingen op commercieel en administratief vlak, evenals in het sociaal beleid van de Belgische ondernemingen die in het buitenland gevestigd zijn wordt geïntegreerd.

Gezondheid zal een pijler van ons samenwerkingsbeleid blijven. De strategische nota over gezondheid die door de DGOS uitgewerkt werd, pleit voor een verhoging van 12,7% tot 15% van het aandeel van het DGOS-budget dat aan gezondheid wordt besteed.

03.01 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Je n'ai pas toujours trouvé les campagnes de l'opération 11.11.11 à mon goût. Il me paraît toutefois que l'action de cette année, axée sur la disponibilité de l'eau potable dans les pays en voie de développement, est moins politique et due c'est le caractère

schuldgevoel aanpraten en dat er een betrokkenheid is met bepaalde extreme regimes en politieke stromingen. Zij ontwikkelen ook een al te eenzijdige houding in het Israëlisch-Palestijns conflict.

Afgezien daarvan oogt deze campagne volgens mij alleszins minder propagandistisch en meer neutraal. Het humanitaire primeert deze keer op het politieke. Het verdient dan ook wel aandacht, door er eens een vraag over te stellen. De mensen met wie ik de discussie had, schoven namelijk ook duidelijke argumenten naar voren. Ik was enigszins verrast toen ik hoorde dat op wereldvlak de Wereldhandelsorganisatie blijkbaar derdewereldlanden onder druk zet of minstens aanspoort om de drinkwatervoorziening te privatiseren. In Ghana zou dit reeds schadelijk gevolgen hebben gehad. In drie jaar tijd zou daar de drinkwaterprijs met 750% gestegen zijn.

Als die bewering juist is, dan verwondert mij dat. Ik wil in de eerste plaats aan u vragen of die informatie klopt. Hebt u dezelfde informatie? Klopt de informatie die NGO's terzake verstrekken? Kunt u die bevestigen? Als dat zo zou zijn, dan vraag ik mij af wat de houding is van de Europese landen in het algemeen en België in het bijzonder.

03.02 Minister **Marc Verwilghen**: Mevrouw de voorzitter, collega Schoofs, ik zou toch eerst willen zeggen dat er met betrekking tot de GATS heel wat misverstanden bestaan.

Het is voor een minister van Ontwikkelingssamenwerking niet altijd gemakkelijk om het juiste antwoord te kunnen geven, want er zijn een aantal aspecten die betrekking hebben op buitenlandse zaken en ook op economische zaken. U weet bovendien dat de Belgische bijdrage aan de Wereldbank verleend wordt door de minister van Financiën, samen met de minister voor Ontwikkelingssamenwerking.

Op dit moment heeft geen enkel land verbintenissen gemaakt omtrent het water. GATS eist van geen enkele dienst de privatisering of de liberalisering. Het is het recht van de overheid van elke lidstaat van de World Trade Organisation om te kiezen welke sectoren zij wil liberaliseren, welke zij daaraan niet wenst te onderwerpen en onder welke voorwaarden dat moet gebeuren.

Wat de Wereldbank betreft, blijkt uit haar World Development Report van 2004, 'Making services work for poor people', dat het verkeerd zou zijn dat de overheid alles aan de private sector zou overlaten wanneer er vele problemen bestaan met publieke dienstverlening. Het rapport geeft een genuanceerd beeld en wijst op de noodzaak van een aangepaste regelgeving en transparantie en op de noodzaak van de betrokkenheid van de gehele bevolking, de armen inbegrepen.

Wat Ghana betreft, blijkt inderdaad dat er een en ander is misgegaan. De mislukkingen die de Wereldbank in haar rapport ook niet heeft willen ontwijken, hebben er vermoedelijk toe bijgedragen – mede onder invloed van drukingsgroepen – dat de Wereldbank niet alleen oog heeft voor de positieve gevolgen van de privatisering, maar ook – meer dan vroeger – voor de grenzen die eraan verbonden zijn. In feite blijkt hieruit dat door de Wereldbank een alternatief beleid wordt gevoerd. In het recente armoedebestrijdingprogramma van de overheid, dat gesteund wordt door de Wereldbank, wordt een herbeoordeling van de tarieven voor de stedelijke armen voorgesteld, terwijl ook een eenheid binnen het Ministerie van werken en wonen in Ghana zal worden opgesteld om de

humanitaire qui prime. Selon 11.11.11, la Banque mondiale ferait pression sur certains pays en voie de développement pour privatiser l'approvisionnement en eau potable. Au Ghana, les conséquences de cette politique se font déjà ressentir. En trois ans, le prix de l'eau potable a augmenté de 750 pour cent.

La Banque mondiale et d'autres instances poussent-elles effectivement les pays du Tiers monde à privatiser leur approvisionnement en eau potable? Est-ce pour cette raison que le prix de l'eau potable au Ghana a augmenté et que les plus démunis n'y ont presque plus accès? Quelle est l'attitude des Etats européens, et de la Belgique en particulier, à l'égard de ce phénomène?

03.02 **Marc Verwilghen**, ministre: En ce qui concerne l'AGCS, je vous invite à adresser vos questions aux ministres Michel et Moerman. Pour ce qui est de la contribution belge à la Banque mondiale, je partage cette compétence avec le ministre des Finances.

L'AGCS est l'objet de bien des malentendus. Cet accord n'exige la privatisation et la libéralisation d'aucun service. Selon le Rapport 2004 de la Banque mondiale sur le développement dans le monde, il est préférable que les pouvoirs publics ne confient pas tout au secteur privé lorsque le service public pose problème. Le rapport préconise l'aménagement de la réglementation, de la transparence et l'implication des couches défavorisées de la population.

Au Ghana, les choses ne se sont en effet pas toujours bien passées. Mais les échecs ont contribué à ce que la Banque mondiale soit attentive, plus que par le passé, aux limites de la privatisation. C'est la raison pour laquelle le plan de lutte contre la pauvreté du gouvernement ghanéen, soutenu par la Banque mondiale, propose une réévaluation des tarifs de l'eau pour les populations défavorisées

watervoorziening voor de armen te monitoren.

Wat de beïnvloeding van het beleid van de Wereldbank betreft, kan worden gemeld dat nu reeds onze vertegenwoordiger, belast met de ontwikkelingssamenwerking op de ambassade in Washington, de adviezen opvraagt van onze attachés in de partnerlanden en dit advies bezorgt aan de Belgische vertegenwoordiging in de beheerraad van de Wereldbank, juist om te vermijden dat wij daar tot stellingen zouden komen die onhoudbaar of volkomen in tegenspraak met elkaar zouden zijn.

03.03 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, wanneer men aan die landen het advies geeft dat bepaalde zaken geprivatiseerd kunnen worden, moeten bepaalde sectoren er zich toch voor hoeden dat het niet de primaire voorzieningen betreft. Dat is blijkbaar het punt waar Ghana in de fout is gegaan.

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat de Ghanese regering het signaal van de Wereldbank verkeerd heeft begrepen, waardoor de machthebbers hebben willen privatiseren en die hele scheefftrekking is ontstaan? Wanneer men aan die landen het verkeerde signaal geeft en zegt dat men kan liberaliseren wat men wil, komt men tot toestanden die zelfs hier in onze zeer ver doorgedreven geliberaliseerde wereld niet denkbaar zijn.

03.04 Minister Marc Verwilghen: Het is moeilijk te zeggen op welke basis de politieke keuze in een land is gemaakt. Ik kan alleen zeggen dat wij inzake de waterbedeling midden in de core business van de armoedebestrijding zitten. Het verschaffen van voldoende voeding, het voorzien in basisonderwijs, de elementaire gezondheidszorg en de waterbedeling zijn de vier essentiële elementen waarrond de armoedebestrijding moet worden opgebouwd. In die omstandigheden moet men bijzondere aandacht hebben voor de manier waarop dat gebeurt. Men kan nooit om de vaststelling heen dat dit ten voordele van de bevolking moet gebeuren. Het lijkt mij dat de Ghanese autoriteiten dit wellicht onvoldoende correct hebben ingeschat. Waarom ze het hebben gedaan is voor mij niet volledig duidelijk. Ze hebben in elk geval ingezien dat deze positie niet langer houdbaar is en bijgevolg is men ervan afgestapt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de overgangsmaatregelen met betrekking tot het vrij verkeer en de vrije vestiging van de personen afkomstig uit de tien nieuwe Europese lidstaten" (nr. 348)

04 Question de M. Guido Tastenhoye au secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères sur "les mesures de transition relatives à la libre circulation et au libre établissement des personnes provenant des dix nouveaux Etats-membres européens" (n° 348)

04.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, op 1 mei 2004 wordt de Europese Unie uitgebreid met tien nieuwe lidstaten. De Unie zal dan dus vijftientig lidstaten tellen. Zuiver objectief bekeken kan men stellen dat een aantal

des villes. Le ministère du travail et du Logement du Ghana surveillera l'approvisionnement en eau des démunis.

Notre représentant à l'ambassade de Washington en charge de la Coopération au développement communique les avis de nos attachés en poste dans les pays partenaires à la représentation belge au conseil d'administration de la Banque mondiale.

03.03 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Il nous faudra veiller à ce que les équipements primaires ne soient pas touchés. Le ministre peut-il confirmer l'intention des autorités du Ghana de privatiser l'approvisionnement en eau? Le signal émis par la Banque mondiale aurait-il été mal compris?

03.04 Marc Verwilghen, ministre: Je ne puis me prononcer sur les choix politiques qui déterminent les décisions qui sont prises dans un pays donné. Au même titre que l'alimentation, l'enseignement fondamental et les soins de santé, l'approvisionnement en eau est essentiel pour combattre la pauvreté. Nous devons dès lors être très attentifs à l'évolution de la situation. Sans doute le Ghana n'a-t-il pas évalué correctement la portée du problème. J'ignore pourquoi. Quoiqu'il en soit, cette position est intenable.

04.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Le 1er mai, dix nouveaux Etats membres adhéreront à l'Union européenne.

nieuwkomers uit Oost-Europa sociaal-economisch niet klaar zijn om toe te treden. Ik denk vooral aan Polen met een agrarische bevolking en 40 miljoen inwoners. In Polen werden trouwens reeds verscheidene enquêtes gehouden waarbij tot een derde van de werkende bevolking te kennen geeft uit te zullen wijken naar het Westen op het ogenblik dat Polen lid is van de Europese Unie. Vele mensen maken zich ongerust over de omvang van de migratiebewegingen die zullen ontstaan op het ogenblik dat de tien landen lidstaten zijn geworden.

Mijnheer de staatssecretaris, kunt u voor elk van de tien toekomstige lidstaten een correct overzicht geven van de overgangsmaatregelen die werden genomen inzake het vrij verkeer en de vrije vestiging van personen afkomstig uit deze tien landen? Heeft België reeds maatregelen genomen om deze overgangsbepalingen zo streng mogelijk uit te voeren? Zo ja, waarom? Zo neen, waarom niet? Beschikt u over gegevens of studies over het mogelijk aantal immigranten afkomstig uit de nieuwe Oosteuropese lidstaten, dat wordt verwacht in West-Europa vanaf 1 mei 2004? Zo ja, welke gegevens?

04.02 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Mevrouw de voorzitter, ik dank de heer Tastenhoye voor de vraag waarmee hij zijn belangstelling uitdrukt voor de uitbreiding van de Europese Unie. We staan immers voor een belangrijk politiek gebeuren zonder weerga dat de volkeren van de Europese Unie na decennia van artificiële scheiding opnieuw bij elkaar kan brengen.

Ten eerste, de sociaal-economische ontwikkeling die wij mede dankzij verwezenlijkingen van de Europese Unie hebben gekend tijdens de naoorlogse periode eveneens op eenzelfde gecoördineerde wijze doorgang te laten vinden in de nieuwe lidstaten is de fundamentele doelstelling van deze uitbreiding. De toetreding van deze landen tot de Europese Unie moet een tastbare verbetering van de welvaart van hun bevolking tot stand brengen. Het spreekt voor zich dat een dergelijke evolutie tijd vergt en dat de voormalige staatseconomieën niet steeds en overal in een handomdraai kunnen worden omgeruild voor een goed functionerende markteconomie. De nodige economische hervormingen hebben reeds plaatsgevonden. Mocht dit niet het geval zijn, zou een toetreding onmogelijk zijn. Het proces verloopt echter niet zonder pijn voor de betrokken bevolkingscategorieën. Daarom zijn sommigen bevreesd voor een migratiestroom.

De vrees voor emigratie naar de huidige lidstaten moet echter genuanceerd worden. Ter plaatse werden reeds investeringen gedaan om van het potentieel van de lokale nieuwe markt te genieten. Hoe meer de samenleving zich in de nieuwe lidstaten vrij en welvarend ontwikkelt, hoe kleiner de neiging tot emigratie zal zijn. Het is bijgevolg niet verwonderlijk dat het hoofdstuk inzake vrijheid van personenverkeer veeleer een gevoelige materie is geweest tijdens de uitbreidingsonderhandelingen, zowel voor de huidige lidstaten als voor de toekomstige lidstaten.

Men moet rekening houden met de verschillende invalshoeken van de huidige lidstaten naar gelang van de staat van hun eigen economie of hun geografische ligging en van die van de toekomstige lidstaten.

Parmi eux se trouveront nombre de pays d'Europe de l'Est qui ne sont pas prêts à répondre au défi que représente pour eux l'élargissement. Selon certains sondages, un tiers des Polonais aurait l'intention de s'installer à l'Ouest sitôt que leur pays sera membre de l'Union.

Le secrétaire d'Etat pourrait-il donner un aperçu fidèle des mesures transitoires adoptées concernant la libre circulation et le libre établissement des personnes originaires des dix nouveaux Etats membres? La Belgique a-t-elle déjà pris des mesures pour appliquer ces dispositions le plus strictement possible? Et le secrétaire d'Etat dispose-t-il de données chiffrées quant au nombre d'immigrés est-européens qui devraient venir s'installer chez nous?

04.02 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: Un des objectifs fondamentaux de l'élargissement de l'UE est d'améliorer sensiblement le niveau de prospérité de la population des pays concernés, exactement comme cela s'est passé chez nous après la seconde guerre mondiale, en partie grâce à l'UE. Ces pays ont réalisé les réformes économiques qu'ils étaient tenus de mener à bien pour être admis au sein de l'Union mais ce processus ne se déroule pas sans anicroche. Voilà pourquoi certains redoutent un flux migratoire. Pourtant, des investissements sont réalisés sur place et la propension de la population de ces pays à immigrer décroîtra au fur et à mesure que ces nouveaux Etats membres acquerront en se développant liberté et prospérité. La libre circulation des personnes a été en tout cas un point délicat lors des négociations, pour les Etats membres actuels et futurs.

En ce qui concerne la libre circulation des personnes, les nouveaux Etats membres reprennent l'acquis existant. Pour ce qui est de la libre circulation des travailleurs, une période transitoire de sept ans maximum est prévue.

Het is tegen die achtergrond dat het bereikte resultaat van de uitbreidingsonderhandelingen moet worden beschouwd. Uit wat bestaat dat in concreto? De nieuwe lidstaten nemen inzake vrij verkeer van personen het acquis over, maar inzake vrij verkeer van werknemers zijn er speciale overgangsmaatregelen afgesproken. Voor acht van de tien kandidaat-lidstaten werd een maximale transitieperiode van zeven jaar overeengekomen. Die transitieperiode geldt niet voor Malta en Cyprus, gezien het statuut dat die landen reeds hadden in de context van hun respectieve associatieakkoorden.

De overgangsperiode houdt in dat de huidige lidstaten – maar ook de toekomstige lidstaten die een reciprociteit kunnen invoeren – gedurende de eerste twee jaar na de uitbreiding hun bestaande nationale wetgeving inzake werknemers van derde landen kunnen blijven toepassen.

Aan het einde van die twee jaar zal de Commissie na raadpleging van alle betrokken instanties, inclusief alle sociale partners, een verslag uitbrengen met haar bevindingen. Het komt de lidstaten toe op dat moment te opteren voor een verlenging met drie jaar van hun nationale wetgeving. Dat besluit moet a posteriori aan de Commissie worden meegedeeld. Ingeval van ernstige verstoring van de arbeidsmarkt gedurende die tweede periode kunnen de landen die niet langer hun nationale wetgeving toepassen een vrijwaringclausule invoeren. Om de nationale wetgeving langer dan vijf jaar in voege te houden moet er zich een probleem van ernstige verstoring van de arbeidsmarkt voordoen en moet de betrokken lidstaat een notificatie *ex ante* uitvaardigen waardoor desnoods ook andere lidstaten de mogelijkheid wordt geboden gelijkaardige maatregelen te nemen, en dat maximaal voor een periode van twee jaar.

Bijgevolg is er liberalisering in het vrije verkeer van werknemers na twee, vijf of maximum zeven jaar. Om tegemoet te komen aan de nieuwe kandidaat-lidstaten die aandringen op directe liberalisering werd een standstill afgesproken waardoor de bestaande nationale wetgeving niet kan worden verstrengd in de overgangsperiode. Tevens is er bepaald dat de lidstaten de voorkeur zullen geven aan onderdanen uit de kandidaat-lidstaten wanneer een beroep wordt gedaan op werkrachten van buiten de Europese Unie. België heeft in deze geen specifieke maatregelen genomen omdat het zich wenst te houden aan de bepalingen van het uitbreidingsverdrag, zijnde het behoud van de nationale wetgeving gedurende de twee eerste jaren nadat de uitbreiding een effectief feit is geworden.

De studies die zijn verricht over te verwachten migratiestromen hebben niet geleid tot alarmerende bevindingen. Ik verwijs naar studies verricht door de Europese Commissie, het Planbureau of andere vooraanstaande academische onderzoekers.

Tevens dient te worden gewezen op de ervaring die voorgaande uitbreidingen, met name die aangaande Spanje en Portugal, hebben meegebracht en die niet hebben geleid tot massale instromingen. Integendeel zelfs, voor België blijkt uit de gegevens van Eurostat dat de migratie tussen Spanje, Portugal en België na hun respectieve toetreding bijna nihil is. Tevens wijs ik het geachte lid erop dat er inzake migratie vanuit wordt gegaan dat die migratie zich sterker zal aftekenen in de grenslanden en dat zij zich evenzeer kan voordoen tussen de kandidaat-lidstaten.

Dat er inzake Malta een omgekeerde vrijwaring is afgesproken uit vrees voor immigratie, is een compromisoplossing die op doordachte en evenwichtige wijze tot stand is gekomen. Ten slotte zou ik ook no

sauf pour Malte et Chypre. Au cours des deux premières années suivant l'élargissement, les nouveaux Etats membres pourront décider de continuer à appliquer leur législation nationale relative aux travailleurs de pays tiers. La Commission rendra un rapport à l'issue de cette période, après quoi les Etats membres pourront prolonger ladite période de trois ans. Les Etats membres qui ne le font pas pourront, au cours de cette période, invoquer une clause de sauvegarde en cas de perturbations importantes sur le marché du travail. Au terme de cette période de cinq ans, la législation nationale pourra rester d'application en cas de perturbation sérieuse du marché du travail et moyennant une notification *ex ante* par l'Etat membre. Au cours de la période transitoire, la législation nationale existante ne pourra en aucun cas être renforcée. En outre, les Etats membres sont tenus d'accorder la préférence aux travailleurs d'Etats candidats à l'adhésion lorsqu'ils font appel à des ressortissants hors Union européenne.

La Belgique n'a pris aucune mesure spécifique.

Les études menées par la Commission européenne, le Bureau du Plan ou d'éminents chercheurs universitaires ne sont pas alarmantes en ce qui concerne les flux migratoires probables. Lors de l'élargissement de l'Union à l'Espagne et au Portugal, la situation était analogue. Si une migration est déjà en cours, elle s'intensifiera en direction des pays frontaliers. Je tiens enfin à souligner que, dans les pays adhérents, la mobilité de la main-d'oeuvre est limitée.

willen benadrukken dat de mobiliteit van arbeidskrachten in de toetredingslanden eerder beperkt is waardoor emigratie naar de huidige lidstaten vanzelfsprekend wordt bemoeilijkt.

A cet égard, nous avons eu des contacts réguliers dans les différents pays adhérents, avec non seulement les représentants gouvernementaux mais aussi les forces vives, les représentants des syndicats et des associations patronales. Tous nous ont confirmé que la mobilité des forces de travail dans ces pays était extrêmement réduite et que la tendance consistait davantage à vouloir se fixer dans des pays occupés à se hisser vers la moyenne européenne plutôt que de s'expatrier, de quitter sa famille et de se couper de ses racines pour venir chez nous.

In de toetredende landen hebben we vaak contact gehad met vertegenwoordigers van zowel de regering als van de vakbonden en van de werkgevers. Zij bevestigden ons een voor een dat de mobiliteit van de arbeidskrachten in deze landen erg gering is.

Tot slot, ik kan aan de heer Tastenhoye een lijst van studies inzake de uitbreiding geven, indien hij dit wil.

Je fournirai une liste d'études spécifiques au Parlement.

04.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor zijn uitvoerig antwoord, dat we zullen bestuderen.

04.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Le secrétaire d'Etat tente de nous rassurer et il a également l'air rassuré, mais il me suffit de regarder autour de moi dans les rues d'Anvers pour constater une augmentation considérable du nombre d'Européens de l'Est.

Mijnheer de staatssecretaris, u probeert ons gerust te stellen en ik begrijp dat.

04.04 Staatssecretaris Jacques Simonet: Ik ben zeer gerust.

04.05 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Ja, u ziet er nogal gerust uit, maar er zijn toch heel wat mensen die er niet zo gerust uitzien. Ik woon zelf in Antwerpen en wat ik de jongste maanden gezien heb – de visu – in de straten en dan vooral in het centrum, is een enorme toename – u mag dat ook aan de politiediensten en het OCMW vragen, die u dat zullen bevestigen – van het aantal Oost-Europeanen, en dit op een ogenblik dat we nog zes maanden van de eigenlijke aansluiting verwijderd zijn. Eens die landen op 1 mei effectief lid zullen zijn geworden van de Europese Unie, zou de immigratie wel eens enorm kunnen toenemen. Ik hoop dat u gelijk hebt en dat het zich niet zal voordoen, maar ik ben er toch niet zo gerust in als uzelf.

04.05 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Je crains une explosion spectaculaire de l'immigration après le 1er mai. J'espère toutefois que le secrétaire d'Etat a raison.

04.06 Staatssecretaris Jacques Simonet: Persoonlijk denk ik dat niet, maar ik kan ook in Brussel, Sint-Gillis bijvoorbeeld, zien dat er veel Oost-Europeanen zijn, bijvoorbeeld uit Polen. Ik denk dat dat niets te maken heeft met het uitbreidingsproces. Ik ben heel gerust over de gevolgen van de uitbreiding. Ik denk niet dat we moeten vrezen voor veel migratie uit de nieuwe lidstaten.

04.06 Jacques Simonet, secrétaire d'Etat: Je vois également de nombreuses personnes à Bruxelles venant de Pologne, par exemple, mais cela n'a rien à voir avec le processus d'élargissement.

04.07 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Ik hoop dat u gelijk hebt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over "de mogelijke miljoenen euro extra die België aan de Europese Unie zal moeten betalen" (nr. 349)

05 Question de M. Guido Tastenhoye au secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères sur "les millions d'euros supplémentaires que la Belgique devra éventuellement verser à l'Union Européenne" (n° 349)

05.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter,

05.01 Guido Tastenhoye

mijnheer de staatssecretaris, een paar weken geleden zijn er in de pers alarmerende berichten verschenen over de geweldige meerkosten die de uitbreiding van de Europese Unie voor België zou betekenen. Van een netto-ontvanger midden in de jaren negentig evolueerde België geleidelijk naar een nettobetaler. In 2001 moesten we al ongeveer 0,25% van ons bruto buitenlandse product besteden – met name 629 miljoen euro – aan de Europese Unie. Daarmee zitten we, alle verhoudingen in acht genomen, in het Europese koppeloton. Alles wijst erop dat de situatie de komende jaren nog zal verslechteren. Men kan dan ook vragen stellen bij de oorspronkelijke planning van Berlijn in 1999, waar het financieringsplan werd afgesproken.

De regering heeft altijd volgehouden dat de uitbreiding van de Europese Unie geen nieuwe extralasten zou meebrengen voor onze begroting. Ik kan verwijzen naar interpellaties die ikzelf daarover heb gehouden, waarbij eerste minister Verhofstadt beweerde dat de uitbreiding geen bijkomende kosten met zich zou brengen voor onze begroting. Deze stelling lijkt echter momenteel niet meer houdbaar. Vanaf 2007 dreigt de situatie uit de hand te lopen. De hele geldkwestie zou wel eens kunnen worden gekoppeld aan het dossier van de uitbreiding en aan de institutionele hervormingen zelf, verankerd in de nieuwe Europese grondwet. Steeds meer landen beginnen, naar het voorbeeld van Groot-Brittannië, aan te dringen op een juste retour. Men dreigt volledig in het slop te geraken, omdat men niet wilde luisteren naar zij die steeds hebben beweerd dat de uitbreiding van de Europese Unie geleidelijk diende te gebeuren en in fases zou moeten verlopen in plaats van met een "big bang" van tien landen, zoals men nu heeft geconcipeerd.

Men vraagt zich in dat verband af of men dan wel kan instemmen met de uitbreiding zoals ze nu is gepland, zonder dat men vooraf over een nauwkeurig financieel plaatje beschikt. Als men dat niet heeft, neemt men immers toch wel ongeloflijke risico's.

Derhalve stel ik mijn vragen:

Hoe ziet de financiële situatie eruit voor België in 2003? Hoeveel geven wij aan de Europese Unie en hoeveel krijgen wij dit jaar terug? Hoe ziet de financiële situatie eruit voor 2004, 2005 en 2006, zijnde de periode tot waar het huidige financieringsplan loopt? Wat betekent dit voor de Belgische belastingbetaler?

Hoe ziet de financiële situatie voor België eruit vanaf het jaar 2007 in het kader van het nieuwe meerjarenplan dat vanaf dan van start zou moeten gaan? Welke opties worden in dat verband door België verdedigd? Welke strategie en timing worden er dienaangaande gevolgd? Dreigen we niet extra het gelag te moeten betalen vanaf 2007?

Kan er sprake zijn van de invoering van een Europese belasting, toch een belangrijke aangelegenheid, of blijft het bij een dotatiesysteem zoals we dat nu kennen? Door dat dotatiesysteem kunnen de landen perfect uitrekenen hoeveel ze aan de Europese Unie geven en hoeveel ze van de Europese Unie terugkrijgen.

05.02 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Tastenhoye, wat uw eerste vraag betreft, kan ik u het volgende meedelen. Volgens een door de Commissie gepubliceerde update bedraagt de geactualiseerde bijdrage van België tot de Europese Uniebegroting voor dit jaar iets meer dan 3,5 miljard euro. Dat stemt overeen met 3,97% van het totaal. De Belgische bijdragen in 2004, 2005 en 2006 kunnen op dit ogenblik nog niet exact worden gecijferd. Zij zullen echter van een zelfde orde van grootte zijn.

(VLAAMS BLOK): La presse a publié des communiqués alarmants au sujet du surcoût énorme que l'élargissement de l'UE entraînerait pour la Belgique alors que notre pays compte déjà parmi ceux qui déboursent le plus et que le gouvernement a toujours proclamé que l'élargissement de l'UE ne nous coûterait rien. Le Vlaams Blok a toujours dit quant à lui que cet élargissement devait se faire graduellement et par étapes et non pas brutalement comme c'est le cas aujourd'hui.

A combien s'élèvera la contribution belge à l'UE en 2003? Et combien notre pays recevra-t-il en retour? Et qu'en sera-t-il au cours des prochaines années? Quelles répercussions cela aura-t-il sur les contribuables? Quelle sera la situation financière de la Belgique à compter de 2007, lorsque démarrera le nouveau plan pluriannuel? Un impôt européen sera-t-il instauré ou le système de dotations actuel sera-t-il maintenu?

05.02 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: Cette année, la Belgique va déboursier un peu plus de 3,5 milliards d'euros, soit 3,97 pour cent de la totalité. Les montants pour 2004, 2005 et 2006 seront du même ordre de grandeur. Le cadre financier fixé en 1999 par

Zoals u weet, heeft de Europese Raad immers in maart 1999 in Berlijn een financieel kader vastgesteld voor de uitgaven van de Europese Unie voor de periode 2000-2006, met plafonds die niet mogen worden overschreden. In functie van de toetreding van tien nieuwe lidstaten op 1 mei 2004 werden uiteraard aanpassingen doorgevoerd. De betalingskredieten zullen echter niet de voor de 25 EU-landen in Berlijn afgesproken plafonds overschrijden.

Ten tweede, de Commissie zal in november een mededeling doen waarin zij de grote oriëntaties inzake de financiële vooruitzichten post-2006 zal toelichten. Zij zal deze oriëntaties vervolgens verwerken en detailleren in een uitgebreid pakket met formele voorstellen. Dat pakket zal evenwel pas volgend jaar ter tafel worden gebracht. Het effect op de budgettaire stromen en op de begrotingssaldi van de lidstaat zal slechts kunnen worden ingeschat in functie van deze voorstellen en van het nieuwe financiële kader, zoals dat aan het einde van de onderhandelingen zal worden vastgesteld. Voor het bepalen van de Belgische uitgangspositie en de Belgische standpunten dient derhalve gewacht te worden op de publicatie van de mededeling van de Commissie. Ter voorbereiding worden alvast oriënterende gesprekken gepland en zelfs georganiseerd met alle betrokken federale en gefedereerde instanties. Ik had tien dagen geleden een vergadering met de federale en de gefedereerde ministers over de financiële perspectieven van de Europese Unie.

Ten derde, de Commissie dient vóór 1 januari 2006 een algemeen onderzoek in te stellen naar de werking van het stelsel van de eigen middelen. Dit moet zonodig worden vergezeld van voorstellen in het licht van alle relevante elementen. Daaronder zijn er de gevolgen van de uitbreiding voor de financiering van de begroting van de EU, de mogelijkheid tot wijziging van de samenstelling van de eigen middelen door bijvoorbeeld het creëren van nieuwe autonome eigen middelen, en de aan het VK toegestane correctie voor begrotingsonevenwichtigheid.

De Commissievoorstellen die een wijziging van het stelsel van de eigen middelen beogen, zullen moeten worden beoordeeld in functie van een aantal criteria. Daarbij moeten niet alleen de billijkheid, doorzichtigheid en kostendoelmatigheid, maar ook de financiële economische autonomie van de Unie in rekening worden gebracht. Wat dit laatste betreft, zou de introductie van een Europese belasting de Europese Uniebegroting zeker onafhankelijker maken van de nationale staatskassen. België is wat dit betreft principieel voorstander van een echt communautair financieringssysteem van de Europese Uniebegroting.

05.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de staatssecretaris, u probeert ons opnieuw gerust te stellen, net als bij de vorige vraag. U zegt dat men niet hoeft te vrezen dat de zaken uit de hand zullen lopen. Als ik dan echter vraag naar concrete cijfers voor 2004, 2005 en 2006, dan zegt u dat u mij die nog niet kunt geven, omdat die berekening nog niet gemaakt is. Het jaar 2004 begint echter over twee maanden, mijnheer de staatssecretaris. U komt hier in de commissie verklaren dat u nog geen cijfers kunt geven. Ik vind dat vreemd. Dat is toch weinig geruststellend.

05.04 Staatssecretaris Jacques Simonet: Neen, u hoeft niet ongerust te zijn. Men sprak van de geactualiseerde bijdrage van België aan de begroting van de Europese Unie voor dit jaar. Ik heb toen alleen maar

le Conseil européen pour la période 2000-2006 sera adapté en fonction des nouvelles adhésions mais les plafonds convenus ne seront pas dépassés.

La Commission européenne ne révélera le planning financier pour 2006 que l'an prochain. L'incidence sur les budgets des Etats membres n'est donc pas encore définitivement connue. En attendant une communication de la Commission, des discussions préparatoires sont menées avec les instances fédérales et régionales concernées.

La Commission doit faire procéder pour le 1er janvier 2006 à une étude sur le financement de l'UE, à la lumière notamment de l'élargissement, et formuler si besoin est des propositions d'amélioration. La Belgique est un partisan convaincu de l'instauration d'un impôt européen distinct.

ng van de Commissie worden met de betrokken federale en regionale instanties voorbereidende gesprekken gevoerd.

De Commissie dient voor 1 januari 2006 een onderzoek in te stellen naar de financiering van de EU, rekening houdend met onder meer de uitbreiding ervan, en zo nodig voorstellen ter verbetering te doen. België is een overtuigd voorstander van een autonome Europese belasting.

05.03 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): J'ai une nouvelle fois reçu une réponse qui se veut apaisante, mais il est inquiétant de constater que nous n'obtenons jamais de réponses à nos questions relatives à des chiffres précis. Bien que 2004 approche, on n'est pas en mesure de nous dire à combien s'élèvera la contribution belge pour cette année-là.

05.04 Jacques Simonet, secrétaire d'Etat: En 2004, la contribution belge sera équivalente

gezegd dat het over ongeveer hetzelfde bedrag gaat voor het jaar 2004, namelijk 3,5 miljard euro. Ik heb echter nooit gezegd: vrees niets. Dat is niet waar. Ik ben van plan om een gezamenlijke Belgische positie te verdedigen bij de Commissie. Onze ambassadeur, de heer De Bock, heeft tien dagen geleden reeds contact gehad met de directeur-generaal van begroting van de Europese Unie. Dat contact diende om onze standpunten voor te stellen. Ik ben me ervan bewust dat we onze positie als België, alsook die van de Gewesten, moeten kunnen verdedigen tegenover de Europese instantie.

05.05 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de staatssecretaris, samen met u zullen wij het dossier zeer goed in de gaten houden. Wij zullen er zeker nog op terugkomen in onze commissie.

05.06 Staatssecretaris Jacques Simonet: Mevrouw de voorzitter, ik sta ter beschikking van het Parlement.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van de heer Tony Van Parys aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de samenhang tussen de bereidheid tot ontwikkelingshulp met Tanzania en gerechtelijke samenwerking" (nr. 221)

06 Question de M. Tony Van Parys au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le lien entre la volonté d'octroyer une aide au développement à la Tanzanie et la collaboration judiciaire" (n° 221)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken.)

(La réponse sera donnée par le secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères.)

06.01 Tony Van Parys (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, ik denk dat de minister van Buitenlandse Zaken een goed standpunt heeft ingenomen in het dossier van de moord op de tien para's in Kigali. De minister heeft namelijk verklaard dat de uitlevering van de hoofdverdachte, de heer Ntuyahaga, dermate belangrijk is, ook tegenover de slachtoffers; dat wij onze ontwikkelingssamenwerking met Tanzania afhankelijk zullen maken van de goodwill van de Tanzaniaanse overheid om in het dossier-Ntuyahaga op te treden, zodat de man aan de Belgische autoriteiten kan worden uitgeleverd en kan terechtstaan. Ik denk dat de stelling van de minister een moedige en juiste stelling was in een dossier waarover wij allemaal bekommerd zijn, zeker met het oog op de familieleden van de slachtoffers.

Ik wil van het standpunt van de minister uitgaan om u een ander dossier voor te leggen, mijnheer de staatssecretaris, met name het dossier van Franco Tramontano. De Belgische Justitie vervolgt deze man voor de verduistering van 2.325.000 euro of 93 miljoen oude Belgische frank aan Belgisch ontwikkelingsgeld. Dat is een belangrijk dossier waarin het Belgisch verzoek aan de Tanzaniaanse overheid tot uitlevering reeds dateert van 1996. Dar es Salaam heeft de uitlevering geweigerd. Tramontano is in België voor deze feiten bij verstek veroordeeld. De betrokkene is echter tegen het vonnis in beroep gegaan.

De vraag die ik aan de minister van Buitenlandse Zaken en aan zijn spreekbuis, de staatssecretaris, wil stellen, is de volgende: onderkent de Belgische regering, naast het belang van het dossier-Ntuyahaga, ook het belang van het uitleveringsdossier-Tramontano? De vraag rijst of de Belgische regering ook in dit dossier bereid is om de Tanzaniaanse

à celle versée en 2003. Je ne dis pas que nous n'avons rien à craindre, mais j'affirme que nous nous efforçons, en concertation avec les Régions, d'élaborer une position belge forte et cohérente que nous défendrons avec détermination vis-à-vis des institutions européennes.

05.05 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Le Vlaams Blok continuera à suivre ce dossier de près.

06.01 Tony Van Parys (CD&V): Je me félicite de la position adoptée par M. Michel dans l'affaire Ntuyahaga, le principal suspect dans le dossier du meurtre des dix paras belges à Kigali: toute aide au développement accordée par la Belgique à la Tanzanie sera conditionnée par une collaboration judiciaire convenable avec la Belgique.

A cet égard, nous songeons immédiatement à Franco Tramontano, qui a détourné des aides au développement versées par la Belgique pour un montant de € 2.325.000. Condamné par contumace, il a interjeté appel. La Belgique demande son extradition à Dar es-Salaam depuis 1996, mais aucune suite n'a jusqu'à présent été donnée à cette requête. Quelles démarches M. Michel entreprendra-t-il pour contraindre la Tanzanie à extraditer M. Tramontano?

overheid voor haar verantwoordelijkheid te plaatsen en ook daar het probleem van de ontwikkelingssamenwerking aan te kaarten, als in dit dossier geen gevolg wordt gegeven aan de herhaalde verzoeken tot uitlevering. Mijnheer de staatssecretaris, welke initiatieven zullen worden genomen om de uitlevering van Tramontano af te dwingen? Ook in dit dossier zijn er veel benadeelden en werd een aanzienlijke hoeveelheid overheidsgeld, dat bestemd was voor zeer edele doeleinden, voor iets anders aangewend.

06.02 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Mijnheer Van Parys, ten eerste, zoals u weet is het belang van de bilaterale gerechtelijke samenwerkingsdossiers Ntuyahaga en Tramontano keer op keer naar voren geschoven in elk gesprek dat minister Michel ooit met de Tanzaniaanse overheden heeft gevoerd. Uit de informatie waarover hij beschikt blijkt dat de Rwandese vraag aan de Tanzaniaanse overheden om uitlevering van Ntuyahaga hangende blijft.

Ten tweede, de gerechtelijke procedure met betrekking tot Franco Tramontano in België is nog niet voltooid. Wanneer die procedure voltooid is, komt het onze collega van Justitie toe een beslissing te nemen over een eventuele uitleveringsaanvraag.

Ten derde, wat de concrete stappen betreft gepland door de minister is het zo dat Tanzania tot nu toe de tweede grootste ontvanger van Belgische hulp is. In de vermindering van 18 naar 15 partnerlanden voor België zal ook de hulp aan dit land aan objectieve criteria worden gemeten. Wij hebben tools om druk uit te oefenen op Tanzania. Dat is het plan van minister Michel.

06.03 **Tony Van Parys** (CD&V): Mijnheer de staatssecretaris, uw antwoord geeft gedeeltelijk voldoening.

06.04 Staatssecretaris **Jacques Simonet** (...)

06.05 **Tony Van Parys** (CD&V): Goed, u antwoordt namens de vice-premier. Laten wij het formeel exact stellen. Ik denk dat het antwoord van de vice-premier in bepaalde mate voldoening kan geven hoewel ik in het antwoord vaststel dat men eerst de afhandeling van de gerechtelijke procedure afwacht en men niet onmiddellijk de samenwerking met de Tanzaniaanse overheden inzake ontwikkelingssamenwerking in dit dossier direct op het spel zet. Ik geloof dat, na wat sinds 1996 door de Belgische overheden wordt gevraagd en nadat de betrokkene bij verstek is veroordeeld, men in dit dossier verder moet gaan dan men tot op dit ogenblik heeft gedaan. Ik begrijp dat in elk gesprek dit dossier ter sprake is gekomen en ik twijfel niet aan de woorden van de vice-premier. Ik geloof dat net als in het dossier Ntuyahaga ook in het dossier Tramontano aan de Tanzaniaanen duidelijk moet worden gemaakt dat ontwikkelingssamenwerking niet kan indien men niet ingaat op de meer dan gerechtvaardigde eisen en vragen tot uitlevering van de betrokkene. Dat is de dringende vraag die ik aan de vice-premier wil stellen via zijn uitstekende vertegenwoordiger die hier aanwezig is. Ik zou u met aanvraag willen vragen om de vice-premier te vragen dit engagement te nemen.

06.06 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Ik zal het de vice-premier vragen.

06.02 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: Lors de chaque entretien avec les autorités tanzaniennes, le ministre Michel a souligné l'importance de la coopération judiciaire, en ce compris l'extradition de MM. Ntuyahaga et Tramontano. La demande d'extradition de M. Ntuyahaga formulée par le Rwanda demeure pendante.

Dans l'affaire Tramontano, la procédure judiciaire est toujours en cours. Une fois la procédure clôturée, le ministre de la Justice prendra une décision quant à la demande d'extradition.

La Tanzanie est le deuxième principal bénéficiaire de l'aide belge. Nous disposons donc de moyens de pression à l'égard de cet Etat.

06.05 **Tony Van Parys** (CD&V): Cette réponse ne me satisfait qu'à moitié. Est-il vraiment nécessaire d'attendre l'issue de la procédure judiciaire à l'encontre de M. Tramontano? Il convient à mon sens d'exercer dès à présent une pression accrue sur la Tanzanie. J'invite le secrétaire d'Etat Simonet à demander au ministre Michel de faire preuve de davantage de fermeté.

06.06 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: Je le ferai.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de eerste minister over "de uitspraak van Prins Filip aangaande de verantwoordelijkheid van België als NAVO-gastland" (nr. 234)

07 Question de M. Guido Tastenhoye au premier ministre sur "les déclarations du Prince Philippe concernant la responsabilité de la Belgique en tant que pays accueillant les institutions de l'OTAN" (n° 234)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken.)

(La réponse sera donnée par le secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères.)

07.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ongeveer een maand geleden, op 1 oktober 2003, bracht Prins Filip een bezoek aan het NAVO-hoofdkwartier in Evere, waar hij een toespraak hield voor de Noord-Atlantische Raad. Hij onderstreepte dat België zijn verantwoordelijkheid zal blijven opnemen voor de instellingen van de NAVO.

Toch deed hij een paar merkwaardige uitspraken, en ik citeer: "Wij werken hard om te verzekeren dat de organen van het bondgenootschap, die bezig zijn met besluitvorming, en het militair commando van de NAVO, dat instaat voor de operaties, op een warme en efficiënte manier blijven verwelkomd worden in België."

Het persagentschap Belga voegde daaraan toe dat het een zeer opmerkelijke uitspraak was. Ik ben die mening ook toegedaan.

Afgezien van het eigenaardige taalgebruik moeten wij ons durven afvragen of het nodig en aangewezen is een prins – zelfs al is het een Kroonprins – over zulke delicate materies, dergelijke politieke uitspraken te laten doen. Immers, de Prins wordt niet verkozen en kan evenmin in het Parlement ter verantwoording worden geroepen. Vandaar dat ik mij tot de regering moet wenden.

Mijnheer de minister, was u vooraf op de hoogte van wat Prins Filip op het hoofdkwartier van de NAVO zou doen en zeggen? Is het normaal dat men dergelijke delicate zaken door een Kroonprins laat behandelen? Is het de nieuwe stijl van de regering om ook in de toekomst de Prins of de Koning dergelijke delicate materies te laten behandelen, terwijl dit volgens mij eerder toekomt aan de eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken?

Tot hier mijn inleidende vragen.

De grond van de zaak is natuurlijk veel belangrijker want het gaat om de bouw van het nieuwe NAVO-hoofdkwartier.

Mijnheer de minister, kunt u volledige opheldering geven over de stand van zaken van het bouwdoossier dat was geblokkeerd omdat de Amerikanen weigerden de nodige fondsen vrij te maken omwille van de houding van België in de Irak-crisis. Wat is de stand van zaken op dit ogenblik? Zijn de fondsen van Amerikaanse zijde nog altijd geblokkeerd?

Hangt de Amerikaanse dreiging om het NAVO-hoofdkwartier uit Brussel weg te halen nog altijd ergens in de lucht of is dat probleem volledig opgelost? Bestaat de zekerheid dat het NAVO-hoofdkwartier in Brussel

07.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Au cours de sa visite au quartier général de l'OTAN à Evere, le 1er octobre 2003, le prince Philippe a souligné, dans le discours qu'il a prononcé devant les ambassadeurs des 19 pays membres et des 7 Etats candidats à l'adhésion, que la Belgique continuera d'assumer ses responsabilités en tant qu'hôte des institutions de l'OTAN.

S'indique-t-il que le prince héritier s'exprime aussi explicitement sur une matière à ce point délicate? Le gouvernement avait-il préalablement marqué son accord sur cette déclaration? A l'avenir, le prince Philippe pourra-t-il encore s'exprimer en public sur des dossiers internationaux dans lesquels notre pays est étroitement impliqué?

Quel est l'état d'avancement du dossier de la construction d'un nouveau quartier général de l'OTAN à Evere? Est-il exact que les Etats-Unis refusent toujours de payer leur part du coût parce qu'ils ne sont toujours pas rassurés par la portée de la loi de compétence universelle belge telle qu'elle a été modifiée? La menace américaine de transférer le quartier général en dehors de la Belgique est-elle définitivement écartée?

blijft en dat daarvoor in de nodige financiële middelen zal worden voorzien?

07.02 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Mijnheer Tastenhoye, het bezoek van Prins Filip aan de NAVO op 1 oktober moet gezien worden in het licht van de rol van België als gastland van de NAVO. Als zetel van de alliantie heeft België bijkomende verantwoordelijkheden. Nu secretaris-generaal Robertson een afscheidsbezoek brengt aan de diverse hoofdsteden van de NAVO-landen, leek het moment geschikt voor een symbolisch tegenbezoek van de Belgische kroonprins aan de NAVO. Door het bezoek van de prins liet België zijn interesse en waardering voor de NAVO blijken en drukte het zijn gehechtheid aan de alliantie uit. Aan de prins bood het de mogelijkheid om hulde te brengen aan de afscheidnemende secretaris-generaal Robertson en zich op de hoogte te stellen van de huidige werking van de NAVO in al haar aspecten. De prins sprak inderdaad de NAVO-raad toe en kreeg ook de maquette van het nieuwe NAVO-hoofdkwartier te zien. De toespraak die Prins Filip tijdens zijn bezoek hield over de NAVO en de rol van België, was volledig conform de standpunten van de Belgische regering in deze materie. Op die NAVO-raad was minister Michel aanwezig, evenals minister van Defensie André Flahaut.

Na de recente uitspraken door de Belgische rechtbanken in de klachten tegen president Bush senior en anderen, evenals tegen generaal Franks, hebben de Verenigde Staten aan België laten weten dat ze enkel wat tijd wensten om na te gaan of de nieuwe wet in haar toepassing voldoende sluitend is, zodat geen nieuwe klachten tegen de beleidsmensen van de Verenigde Staten kunnen ingediend worden. Bij de beëindiging van deze periode zal dit bilaterale dossier als definitief afgesloten beschouwd worden. Een eventuele verhuizing van de zetel van de organisatie is binnen de NAVO nooit ter sprake gekomen. Daarom ook werden geen formele contacten met de Verenigde Staten hierover aangeknoopt. Geen enkele andere bondgenoot heeft dit ooit bij de Belgische autoriteiten ter sprake gebracht. België werkt ondertussen voort aan de technische voorbereiding van de overdracht van de terreinen Evere-Noord tegen januari 2004.

07.03 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoord, dat hij in naam van de minister heeft gegeven.

07.02 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: A l'heure où le secrétaire général démissionnaire de l'OTAN, Lord Robertson, effectue une série de visites dans les capitales des Etats membres, le moment semblait bien choisi pour que notre Prince héritier rende à son tour symboliquement visite au quartier général de l'OTAN. Par cette visite, notre pays a tenu à exprimer son attachement à l'Alliance atlantique et à rendre hommage à Lord Robertson.

Le Prince s'est effectivement adressé au conseil de l'OTAN. Son allocution fut en tout point conforme aux positions du gouvernement belge. Membres tous les deux du conseil de l'OTAN, les ministres Louis Michel et André Flahaut ont assisté à ce discours du prince Philippe.

Après les déclarations récentes des autorités judiciaires belges dans le cadre des plaintes contre M. Bush père, ancien président des Etats-Unis, et contre le général Franks, les Etats-Unis ont informé la Belgique qu'un certain temps leur était nécessaire pour s'assurer que notre nouvelle loi ne permet plus le dépôt de plaintes contre des dirigeants américains. Si cet examen s'avère favorable, le dossier pourra être considéré comme définitivement clos.

L'éventualité d'un transfert du siège de l'OTAN n'a été évoquée à aucun moment au sein de l'organisation. Nous n'avons donc jamais eu de discussions formelles à ce sujet avec nos partenaires américains. Au demeurant, aucun autre allié n'a jamais discuté de cette question avec le gouvernement belge.

Entre-temps, la Belgique poursuit la préparation technique de la cession des terrains d'Evere-Nord.

07.03 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Au vu des nombreuses spéculations dans la presse internationale, il me semble

Mijnheer de staatssecretaris, ik ben er niet zo zeker van dat er nooit gesproken is over een verhuis van de NAVO uit Brussel. Het kan zijn dat u formeel gelijk hebt, dat de Belgische regering formeel niet op de hoogte is gebracht en dat er geen gesprekken over zijn gevoerd. Ik zal dat niet betwisten. Als u de internationale pers in die tijd gelezen hebt, dan weet u heel goed dat er zelfs landen zijn genoemd, met name Polen, die kandidaat waren om het nieuwe NAVO-hoofdkwartier binnen te halen. Er werd daarover wel degelijk gesproken op het internationale diplomatieke forum.

U zegt dat de Amerikanen nu aan het bestuderen zijn in welke mate onze genocidewet geen bedreiging meer kan vormen voor hun diplomaten en hun militair personeel dat naar Brussel komt. We zullen dat afwachten en zien in welke mate dit dossier verder wordt afgewikkeld.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08 Vraag van de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het vrijlaten van een Iraanse terrorist met diplomatieke status" (nr. 346)

08 Question de M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la libération d'un terroriste iranien jouissant du statut diplomatique" (n° 346)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken.)

(La réponse sera donnée par le secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères.)

08.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de staatssecretaris, op 27 augustus 2003 werd op de luchthaven van Zaventem bij een paspoortcontrole Sahied Baghbian, een Iraanse "diplomaat" opgepakt toen hij naar Damascus wilde vertrekken. De betrokkene is de derde secretaris op de ambassade van Iran in Brussel, geen kleine vis zou ik zeggen. De man staat geseind wegens zijn vermeende betrokkenheid bij een bomaanslag op 16 juni 1994 in Buenos Aires op het joodse gemeenschapshuis AMIA waarbij een autobom het leven kostte aan 85 mensen. Die Iraanse diplomaat zou op een lijst staan van 13 Iraniërs tegen wie in juli een internationaal arrestatiebevel werd uitgeschreven door de Argentijnse onderzoeksrechter José Galeano. Naar verluidt moest het parket de vermeende terrorist-diplomaat vrijlaten op bevel van Buitenlandse Zaken. Dat men zo'n gevaarlijke vis bewust door het net laat glijpen, roept een aantal vragen op.

Mijnheer de staatssecretaris, ik kom tot mijn vragen.

Ten eerste, wie gaf op Buitenlandse Zaken het bevel aan het parket om de geseinde Iraanse terrorist-diplomaat Sahied Baghbian vrij te laten?

Ten tweede, gebeurde dit met het medeweten van minister Michel?

Ten derde, werden onze bondgenoten, onder meer de Verenigde Staten en Israël, daarvan onmiddellijk op de hoogte gebracht? Zo neen, waarom niet?

Ten vierde, is het mogelijk dat België een vermeende terrorist ongemoeid op zijn grondgebied laat verblijven, zoals dat blijkbaar het geval was voor de betrokken Iraniër, ook al geniet hij een diplomatieke status? Mocht de minister antwoorden dat men aan een diplomaat niet kan raken, kunnen in theorie tientallen terrorist-diplomaten in ons land

peu vraisemblable que le départ éventuel d'Evere n'ait jamais été évoqué au sein des organes de l'OTAN. A l'heure actuelle, les Etats-Unis ne se sont toujours pas prononcés définitivement sur la nouvelle version de la loi de compétence universelle.

08.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Le 27 août 2003, M. Sahied Baghbian, troisième secrétaire de l'ambassade d'Iran à Bruxelles, a été arrêté lors d'un contrôle de passeport à l'aéroport de Zaventem alors qu'il souhaitait embarquer à bord d'un vol à destination de Damas. L'intéressé faisait l'objet d'un avis de recherche international en raison de son implication présumée dans un attentat à la bombe perpétré le 16 juin 1994 contre une maison communautaire juive à Buenos Aires, qui a coûté la vie à 85 personnes. Il figurait sur la liste des 13 Iraniens faisant l'objet d'un mandat d'arrêt international délivré par un juge d'instruction argentin en juillet 2003.

Il semblerait que les Affaires étrangères aient immédiatement exigé la libération de M. Baghbian. De qui émane cette exigence? Le ministre Michel a-t-il été consulté? Les Etats-Unis et Israël ont-ils été informés de l'arrestation et de la libération immédiate? Comment se peut-il que la Belgique admette la présence d'un terroriste présumé

verblijven, zonder dat hiertegen ook maar iets wordt ondernomen. Wat is het standpunt van de minister terzake?

Ten vijfde, op welke manier denkt de minister de joodse gemeenschap in ons land te kunnen geruststellen indien vermeende terroristen die internationaal geseind staan maar over een diplomatiek paspoort beschikken, immuun blijken te zijn?

Ten zesde, heeft de minister reeds maatregelen genomen om op internationaal vlak afspraken te maken dat geseinde vermeende terroristen altijd zouden worden aangehouden, zelfs indien ze diplomatieke onschendbaarheid genieten?

Ten slotte, wat kon en kan België nu nog ondernemen tegen deze vrijgelaten Iraniër?

08.02 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Tastenhoye, op 27 augustus 2003 werd op de luchthaven van Zaventem de heer Sahied Baghbian, de derde secretaris van de ambassade van Iran te Brussel, vastgehouden. Het departement Buitenlandse Zaken is tussengekomen in deze aangelegenheid. Het heeft zowel het parket als de politie gewezen op het diplomatieke statuut van de betrokkene. Dit statuut komt voor in het Verdrag van Wenen van 1961 inzake diplomatieke betrekkingen. Dit verdrag voorziet in artikel 29 dat een diplomaat onschendbaarheid van de persoon geniet en gevrijwaard is van elke vorm van aanhouding of vrijheidsbeneming. De heer Baghbian werd op 27 augustus vrijgelaten. Volgens de inlichtingen die in ons bezit zijn, heeft hij op 29 augustus ons land verlaten.

08.03 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de staatssecretaris, uw antwoord verbaast mij ten zeerste. U bevestigt dat men die man zomaar heeft vrijgelaten, met verwijzing naar het Verdrag van Wenen van 1961. Hoe is het evenwel mogelijk dat een diplomaat, die internationaal geseind stond, wiens uitlevering werd gevraagd door Argentinië en die ervan verdacht wordt te hebben meegewerkt aan een bomaanslag waarbij vijfentachtig mensen het leven hebben gelaten, zonder meer wordt vrijgelaten? Dit gaat mijn petje te boven.

08.04 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Toen de heer Baghbian hier toekwam als diplomaat en een visum kreeg van de Belgische overheden was hij niet gesignaleerd via een internationaal onderzoek. Het departement wist van niets. Hij was in België met een visum en werd beschermd door zijn statuut van diplomaat ingevolge de internationale engagementen van België inzake het Verdrag van Wenen.

08.05 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Maar Argentinië heeft reeds in juli van dit jaar dat internationale arrestatiebevel de hele wereld rondgezonden.

08.06 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Hij was op dat moment beschermd door zijn diplomatiek statuut.

sur son territoire, même si celui-ci dispose d'un statut diplomatique? Voilà qui ne manquera pas de susciter de vives inquiétudes au sein de la communauté juive dans notre pays. Comment une telle situation peut-elle être évitée à l'avenir? La Belgique peut-elle encore entreprendre une quelconque action à l'encontre de M. Baghbian?

08.02 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: M. Sahied Baghbian, troisième secrétaire de l'ambassade d'Iran à Bruxelles, a effectivement été arrêté le 27 août 2003 à l'aéroport de Zaventem. Le département des Affaires étrangères a attiré l'attention de la police et du parquet sur le statut diplomatique dont jouit l'intéressé. L'article 29 de la Convention de Vienne de 1961 prévoit en effet qu'un agent diplomatique est inviolable et qu'il ne peut être soumis à aucune forme d'arrestation ou de détention. M. Baghbian a été remis en liberté le jour même et a quitté notre pays deux jours plus tard.

08.03 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Pourquoi la Belgique réclame-t-elle instamment la libération de l'auteur présumé d'un attentat à la bombe atroce qui fait l'objet d'un mandat d'arrêt international?

08.04 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: Lorsque M. Baghbian est arrivé dans notre pays en qualité de diplomate, il ne faisait pas encore l'objet d'un mandat d'arrêt international et il a obtenu des autorités belges un visa diplomatique.

08.07 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, dan stellen wij een enorme lacune vast in de wetgeving. Vermeende terroristen die over een diplomatiek paspoort beschikken, zijn blijkbaar immuun en kunnen niet worden aangehouden. In feite kunnen zij heel de wereld rondreizen, hun netwerken organiseren en hun terroristische activiteiten plannen zonder dat iemand daartegen iets kan ondernemen.

Mijnheer de staatssecretaris, ik herhaal dat u een bijzonder onrustwekkende en schrikbarende verklaring aflegde.

08.08 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Hij kan geen netwerken creëren en dat weet u perfect. Als men zo'n man aanpakt, is hij onmiddellijk "weggegooid".

08.09 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Ondanks zijn diplomatieke paspoort?

08.10 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Ja.

08.11 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Het is een feit dat landen als Iran er blijkbaar niet voor terugschrikken om personen die connecties hebben met terroristische organisaties, in te zetten als diplomaten op hun ambassades in West-Europa. Dit is echt niet van aard om mij gerust te stellen.

08.07 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Il s'agit à tout le moins d'une lacune particulièrement dangereuse de la loi! Pourvu qu'ils disposent d'un statut diplomatique, des terroristes peuvent se déplacer en toute liberté de par le monde et créer des réseaux partout.

08.08 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: C'est faux: lorsqu'il est arrêté, un tel individu est aussitôt neutralisé, malgré son statut diplomatique.

08.11 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Je trouve tout de même singulièrement inquiétant que des pays tels que l'Iran délivrent un statut diplomatique, qui est assorti de l'immunité, à des terroristes qui peuvent ainsi parcourir le monde en toute impunité.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Question de M. Olivier Maingain au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les crimes d'honneur" (n° 391)

09 Vraag van de heer Olivier Maingain aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "eerwraak" (nr. 391)

(La réponse sera donnée par le secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères.)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken.)

09.01 **Olivier Maingain** (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, l'assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe a adopté le 4 avril 2003 une résolution concernant les prétendus "crimes d'honneur". Cette résolution fait suite à un rapport fort intéressant déposé, le 7 mars 2003, par Mme Ann Cryer, membre de l'assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe.

Ces crimes d'honneur sont définis comme des crimes commis contre les femmes et "expliqués" par leur instigateur au nom de l'honneur de leur famille. Ces crimes d'honneur touchent plus particulièrement des modes de comportement inacceptables qui vont du viol au meurtre d'honneur, à la mutilation des organes génitaux de la femme et autres formes d'expression de violence.

Selon la rapporteuse générale et spéciale des Nations unies sur les exécutions extra-judiciaires, sommaires ou arbitraires, quelque 5.000 femmes dans le monde seraient victimes. chaque année. de ce type de

09.01 **Olivier Maingain** (MR): Op 4 april 2003 nam de parlementaire assemblee van de Raad van Europa een resolutie over de zogenaamde eerwraak aan.

Het gaat om misdaden die, in naam van de familie-eer, tegen vrouwen worden gepleegd, ook in Europa. Het toenemende aantal misdaden verontrust de internationale gemeenschap. Het gaat, onder meer, om verkrachting en seksuele verminking; jaarlijks zouden vijfduizend vrouwen er het slachtoffer van zijn. Die misdaden treden de internationaal erkende

comportements, et encore cette estimation est-elle certainement en-deça de la réalité puisque les pays dans lesquels la législation - et il s'en trouve plus d'un - donne une cause de justification à ce type de crimes, sont des pays qui n'informent pas toujours la Commission de tels faits.

Or, plusieurs pays dans le monde tolèrent ou, en tout cas, excusent partiellement ce type de crimes. Il s'agit notamment de l'Afghanistan, du Bangladesh, du Brésil et de l'Egypte; je ne vais pas les citer tous car la liste est assez longue. J'ajoute que certains pays européens sont également concernés, peut-être à la surprise d'aucuns; en effet, au Royaume-Uni, en Italie, en Norvège, en Suède et en Allemagne, des cas ont été relevés, soit au titre de respect des traditions et coutumes des minorités, soit par refus des autorités judiciaires de donner suite à la dénonciation de telles pratiques. Bref, cette situation est bien plus préoccupante qu'on ne le pense.

Dans ses recommandations, le Conseil de l'Europe invite notamment les Etats membres, outre à prendre des dispositions en droit interne, à veiller dans leurs relations bilatérales ou multilatérales avec les pays dans lesquels ce type de comportement de crimes dits d'honneur se pratique, à adopter des positions fermes en demandant que la diplomatie soit active pour inviter les pays concernés à réagir par un changement de politique pénitentiaire, pour avoir une réelle répression de ce genre de crimes.

Dès lors, monsieur le ministre, puis-je vous demander si, dans la politique menée par votre ministère, vous veillez à ce que les instructions soient données en ce sens à nos postes diplomatiques et à nos diplomates lors de négociations bilatérales avec les pays concernés?

09.02 Jacques Simonet, secrétaire d'Etat: Madame la présidente, je pense pouvoir rassurer M. Maingain. Il le sait, la question des crimes d'honneur, comme toutes les questions liées à la violence contre les femmes, est suivie avec une attention particulière par le département des Affaires étrangères. En effet, nous considérons qu'il s'agit d'une manifestation tout à fait inacceptable de violence, dont, comme M. Maingain l'a rappelé, sont très souvent victimes les femmes partout dans le monde.

Au Conseil de l'Europe, la Belgique est particulièrement active dans le domaine du respect de la Convention européenne des droits de l'homme qui garantit le droit à la vie et le droit à ne pas être soumis à la torture ou à des peines ou traitements inhumains ou dégradants. Ainsi, à tous niveaux, notre pays exerce une contribution positive d'ailleurs reconnue par le Conseil de l'Europe lui-même.

Si nous reconnaissons le rôle important du Conseil de l'Europe dans le domaine de la protection et du développement de la diversité culturelle, nous faisons cependant une nette distinction avec la pratique de coutumes tout à fait inacceptables, qui s'apparentent purement et simplement à la torture, à la violation des droits de l'homme ou à des actes de mutilation sexuelle féminine.

C'est une question qui, au-delà du Conseil de l'Europe, est également traitée au sein des Nations unies. En l'an 2000 déjà, les Pays-Bas avaient introduit une résolution sur l'élimination des crimes contre les femmes commis au nom de l'honneur. La Belgique, à l'époque, avait accordé son total appui à cette initiative et avait co-parrainé le texte. Après un certain nombre de négociations assez difficiles, notamment

rechten van de vrouwen met voeten en het is de Staat die de naleving van die rechten moet afdwingen. Verscheidene landen, ook Europese, gedogen of verschonen die misdaden, uit respect voor de tradities of omdat de overheid weigert ze te vervolgen.

Wat is de houding van België ten opzichte van landen waarvan geweten is dat de eerwraak er wordt toegepast? Geeft ons land de diplomatieke overheden bepaalde richtlijnen?

09.02 Staatssecretaris Jacques Simonet: Het probleem van de eerwraak, die een onaanvaardbare uiting is van het geweld waar vrouwen overal ter wereld het slachtoffer van worden, wordt met aandacht gevolgd door het departement Buitenlandse Zaken. Binnen de Raad van Europa is België bijzonder actief op het terrein van de naleving van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en ons land levert op dat vlak een constructieve bijdrage.

We erkennen weliswaar de belangrijke rol van de Raad van Europa inzake de vrijwaring en de ontwikkeling van de culturele diversiteit, maar trekken een duidelijke grens waar het gaat om onaanvaardbare praktijken die zonder meer neerkomen op foltering, schending van de rechten van de mens en seksuele verminking.

Dit probleem komt ook binnen de Verenigde Naties aan bod.

avec les pays musulmans, le texte a finalement été adopté par vote. Élément nouveau: deux ans plus tard, en 2002, les Pays-Bas ont renouvelé l'initiative, mais cette fois, la résolution a été adoptée par consensus, c'est-à-dire avec l'accord des pays musulmans, ce qui est à nos yeux un progrès indéniable. Je rappelle qu'en la matière, la Belgique avait été, comme la première fois, coauteur du texte.

Lors de la prochaine assemblée générale des Nations unies, les Pays-Bas introduiront une nouvelle résolution traitant de la violence contre les femmes dans son ensemble et ce, afin de prévenir les accusations de traitement sélectif de la question de la violence à l'égard des femmes qui peut, hélas, revêtir de nombreuses formes. Bien évidemment, un chapitre de la résolution néerlandaise sera consacré aux crimes d'honneur. Une fois de plus, je peux assurer à M. Maingain que la Belgique soutiendra activement cette initiative.

Par ailleurs, la Belgique poursuivra bien évidemment ses efforts au sein des organisations régionales et internationales pour sensibiliser tous les pays à cette problématique des crimes d'honneur. Nous pensons que c'est dans ces instances que nous devons pouvoir faire évoluer les mentalités internationales et mobiliser la conscience internationale.

Je peux également assurer à M. Maingain que lorsque des cas individuels et spécifiques sont portés à la connaissance du ministre Michel, celui-ci ne manque pas de systématiquement soulever ces dossiers dans le cadre de ses rencontres bilatérales avec ses homologues.

Nederland diende in 2000 en 2002 een resolutie in, die ertoe strekt praktijken van eerwraak jegens vrouwen uit te roeien. Die tekst, die door België mede werd ondersteund, werd bij consensus en dus met instemming van de islamitische landen, aangenomen.

Tijdens de volgende Algemene Vergadering, zal Nederland een resolutie indienen over geweld tegen vrouwen in het algemeen, dit om beschuldigingen als zou het geweld tegen vrouwen selectief worden aangepakt, te ontkrachten. Een van de hoofdstukken van die resolutie, waaraan België zijn steun verleent, is aan de eerwraak gewijd.

Ons land zal zich binnen de regionale en internationale organisaties blijven inzetten om alle landen voor deze problematiek te sensibiliseren. In die fora kunnen we proberen de mentaliteit van bepaalde landen in beweging te krijgen en een internationale bewustwording op gang te brengen.

Wanneer we ten slotte over welbepaalde gevallen worden ingelicht, brengen we die steeds ter sprake in het kader van onze bilaterale ontmoetingen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

10 Samengevoegde vragen van

- de heer Guido Tastenhoye aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de anti-Joodse uitspraken van de Maleisische premier Mahathir Mohamad" (nr. 399)
- de heer Claude Marinower aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de anti-Joodse uitspraken van de Maleisische premier Mahathir Mohamad" (nr. 570)

10 Questions jointes de

- M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les propos antisémites tenus par Mahathir Mohamad, premier ministre malaisien (n° 399)
- M. Claude Marinower au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les propos antisémites tenus par Mahathir Mohamad, premier ministre malaisien (n° 570)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken.)

(La réponse sera donnée par le secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères.)

10.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de Maleisische premier Mahathir Mohamad, die vorige week na 22 jaar aan het bewind te zijn geweest in Maleisië de fakkel heeft overgedragen, heeft op het einde van zijn ambtstermijn toch nog even voor grote consternatie gezorgd door in zijn openinstdoespraak op de biënkomsd van de Organisatie van de

10.01 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): A l'issue de son mandat, le premier ministre malaisien, M. Mahathir Mohamad, a suscité l'émoi en s'en prenant violemment aux "quelques millions

Islamitische Conferentie in de Indonesische stad Putrajaya op 13 oktober 2003 zeer hard uit te halen naar de joden en er hen van te beschuldigen arrogant te zijn en de wereld te domineren. Kortom, het was weeral het bekende liedje over de joden die via hun zionistische ideologie de hele wereld in handen proberen te krijgen.

Ik geef even een staaltje van wat hij daar ten beste heeft gegeven. Ik citeer: "De Europeanen doodden 6 miljoen van de 12 miljoen joden. Toch regeren die joden vandaag de wereld bij volmacht. We staan tegenover een volk dat denkt. Ze overleefden 2.000 jaar van pogroms, niet door terug te slaan, maar door te denken. Ze vonden het socialisme uit, het communisme, de mensenrechten en de democratie waardoor hen vervolgen fout lijkt, waardoor zij gelijke rechten met anderen kunnen genieten. Hierdoor hebben zij nu de macht in de machtigste landen gegrepen en zij, deze kleine gemeenschap, zijn een wereldmacht geworden."

Bij deze gelegenheid riep premier Mahathir de 1,3 miljard moslims in de wereld op om zich te verenigen tegen de joden, die volgens hem anderen zouden laten vechten en sterven voor hen. Hij voegde er nog het volgende aan toe. Ik citeer: "1,3 miljard moslims kunnen niet worden verslagen door een paar miljoen joden. Er moet een manier zijn."

Deze uitspraken hebben in heel de wereld voor consternatie gezorgd. Er is zelfs een rel geweest tussen Frankrijk en Israël omdat president Chirac zou hebben geweigerd zich daarvan te distantiëren, wat dan door het Elysée weer is ontkend. Er is ook een demarche geweest van de Europese Unie.

Vandaar mijn vragen, mijnheer de minister.

Heeft de minister in krachtige bewoordingen afstand genomen van de verklaringen van de Maleisische premier? Zo ja, op welke manier?

Welke maatregelen werden in het kader van de Europese Unie en de Verenigde Naties genomen om dergelijke oproepen tot onverdraagzaamheid tegenover de joodse wereldgemeenschap in de toekomst te vermijden?

Werden hier in Brussel maatregelen genomen, bijvoorbeeld door de Maleisische ambassadeur op het matje te roepen?

10.02 Claude Marinower (VLD): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag ligt inderdaad in dezelfde lijn. Ik moet echter zeggen dat ik een vreemd gevoel had toen ik de vorige spreker over het onderwerp hoorde spreken. Immers, uitspraken zoals "de Europeanen doodden zes miljoen van de twaalf miljoen joden" werden twee jaar geleden nog door een niet lid met enig aanzien uit de partij van de vorige spreker in twijfel getrokken.

Het is inderdaad juist, de vorige spreker heeft er al op gewezen, dat de heer Mahathir Mohamad bepaalde uitspraken heeft gedaan. Hij was op dat vlak trouwens niet aan zijn proefstuk. De man had in 1994 al een bezoek aan Maleisië door de New York Philharmonic Orchestra verboden omdat het muziekgezelschap de bedoeling had een werk van een joodse componist, Ernst Bloch, te performen. Nog in 1994 had hij Schindler's List verboden op basis van het feit dat het propaganda zou zijn met als doel sympathie te krijgen voor één ras, de joden, en tegelijkertijd een ander ras, de Duitsers, in een ander goed daglicht te plaatsen.

de juijs" qui, selon lui, règnent sur le monde. Il a lancé un appel virulent au 1,3 milliard de musulmans dans le monde pour s'unir et faire bloc contre les juifs. Notre ministre s'est-il distancié des propos du premier ministre malais? L'ambassadeur malais à Bruxelles a-t-il été rappelé à l'ordre?

10.02 Claude Marinower (VLD): Le premier ministre de Malaisie, qui a récemment quitté ses fonctions, s'est en effet une fois de plus illustré par des propos haineux. Il n'en était pas à son coup d'essai. L'allocution de M. Mahatir constitue une invitation à la perpétration de crimes et d'actes terroristes à l'encontre de Juifs. Cinquante-sept chefs d'Etat et de gouvernement l'ont longuement ovationné. Quelle attitude le gouvernement belge adopte-t-il dans ce dossier? La Belgique a-t-elle entrepris des démarches auprès du gouvernement malais?

Wat nog belangrijker of erger is en nog meer vragen oproept, is het volgende. De toespraak van Mahathir Mohamad is één zaak. Het lijkt mij echter veel erger dat 57 staatshoofden, koningen en leiders van andere landen een staande ovatie hebben gegeven voor de toespraak. Blijkbaar is er alleen in Europa en in de Verenigde Staten harde kritiek geweest. Op de Conferentie zelf was de reactie wel anders, hetgeen vragen doet rijzen.

Mijnheer de minister, de vragen zijn in dezelfde lijn als die gesteld door de vorige spreker.

Wat is de houding van de Belgische Staat of de Belgische minister van Buitenlandse Betrekkingen in dit dossier?

Is er gereageerd bij de Maleisische overheid?

Ik heb dan nog een vraag die gekoppeld is aan de vraag die werd gesteld over president Chirac. Ik heb gemeend te begrijpen dat de rel die oorspronkelijk was ontstaan tussen Israël en Frankrijk uiteindelijk geen rel is gebleken. Blijkbaar had men immers zelfs in Israël ingezien dat de woorden van president Chirac verkeerd waren geciteerd en uiteindelijk niet de betekenis hadden die oorspronkelijk was voorgesteld.

10.03 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Tastenhoye, mijnheer Marinower, ik kan u lezing geven van het antwoord over dit punt van minister Michel.

"Ik" – de heer Louis Michel dus – "heb onmiddellijk onze ambassade te Kuala Lumpur verzocht om mij de volledige tekst over te maken van de toespraak van de eerste minister van Maleisië. Ik wilde over die tekst volgend commentaar kwijt. De toespraak van eerste minister Mahathir – die zich binnen enkele dagen uit de politiek terugtrekt na 22 jaar aan de macht geweest te zijn – ligt in de gebruikelijke lijn van de toespraken uit Maleisië ten opzichte van de lidstaten van de OIC –de Organisatie van de Islamitische Conferentie – en van de Westerse wereld in het algemeen." Dat wil zeggen dat er kritiek is voor iedereen.

"President Mahathir heeft in de loop van 22 jaar deelname aan de macht de vrijheid van godsdienst voor de minderheden in zijn land kunnen waarborgen. Zijn visie en beleid is er één van een islamitische staat, gegrond op een model van verdraagzaamheid voor de andere culturen. De toespraak bestaat vooral uit een beroep aan de moslimlanden om hun sterviele conflicten bij te leggen en de werkelijke uitdagingen van de moderne wereld aan te gaan. Het ontbreekt niet aan critici in die landen met verwijten voor hun slordig beheer en hun verdeeldheid. Ik" – minister Michel dus – "betreur ten zeerste dat de woorden die gebruikt werden ten opzichte van de joden beledigend waren. Deze antisemitische uitspraken waren absoluut onaanvaardbaar. Ze werden als dusdanig dan ook diep betreurd in het kader van de Europese Raad van midden oktober."

10.04 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, het doet ons natuurlijk genoeg dat onze minister van Buitenlandse Zaken meteen heeft gereageerd en ook meteen heeft laten verstaan dat dergelijke uitspraken niet door de beugel kunnen.

Het blijft echter een feit dat de islamitische landen die in Indonesië verenigd waren, geen enkele vorm van kritiek op deze uitspraak hebben uitgebracht. Het maakt de zaken nu veel erger dat het iuist in

10.03 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: Je vous fais part de la réponse de M. Michel, qui a immédiatement demandé qu'on lui transmette le texte du discours incriminé. Celui-ci s'inscrit dans le prolongement d'autres propos tenus précédemment par M. Mohamad, dont la critique n'épargne personne. Fondamentalement, le discours constitue un appel aux pays islamiques pour qu'ils résolvent leurs conflits stériles. Je regrette vivement les propos antisémites, qui ont au reste déjà suscité une réaction appropriée lors du Conseil européen de la mi-octobre.

10.04 **Guido Tastenhoye** (VLAAMS BLOK): Je me félicite de la réaction immédiate du ministre Michel. Les chefs musulmans, quant à eux, n'ont pas réagi. A mon estime, M. Abraham Cooper du Centre Eli Wiesel de Los Angeles a raison lorsqu'il qualifie le

Indonesië is gebeurd, een regio waar die aanslag op meer dan 200 onschuldige mensen plaatsvond en die al onstabiel is.

Het is dan ook met enige ongerustheid dat ik hier rabbi Abraham Cooper van het Simon Wiesenthal-centrum in Los Angeles citeer. Hij heeft terecht gezegd dat Mahatirs toespraak een uitnodiging is voor meer misdaden en terrorisme tegen joden. Ik denk dat dit juist is en dat wij dergelijke toespraken, die door heel wat organisaties kunnen worden geïnterpreteerd als een vrijbrief om joodse doelwitten overal ter wereld aan te vallen en om te proberen de staat Israël schade toe te brengen, ten eerste moeten veroordelen.

discours de sauf-conduit autorisant le recours à la violence à l'encontre de juifs. Un pays comme le nôtre ne peut pas condamner assez vigoureusement un tel discours.

10.05 Claude Marinower (VLD): Mevrouw de voorzitter, ik stel met genoegen vast dat de woorden van onze minister het gevoel van onbehagen en onaanvaardbaarheid krachtadig uitgedrukt hebben.

10.05 Claude Marinower (VLD): Je constate avec satisfaction que le ministre Michel a clairement manifesté son mécontentement.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Vraag van de heer Herman Van Rompuy aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de houding van de Belgische regering tegenover de uitbreiding van de E.U." (nr. 478)

11 Question de M. Herman Van Rompuy au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'attitude du gouvernement belge à l'égard de l'élargissement de l'U.E." (n° 478)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken.)

(La réponse sera donnée par le secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères.)

11.01 Herman Van Rompuy (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, de aanleiding tot mijn vraag was niet een uitspraak van u, maar een uitspraak van mijnheer Michel. U zult nu met recht en reden namens mijnheer Michel antwoorden.

11.01 Herman Van Rompuy (CD&V): Le ministre Michel a déclaré dans un périodique que l'élargissement européen est nécessaire et souhaité mais qu'il arrive trop tôt parce que l'Europe n'est pas prête. Pourtant, 10 pays vont accéder au statut d'Etat membre le 1er mai 2004. L'élargissement se produira avant l'approfondissement.

Het citaat luidde: "De Europese uitbreiding is noodzakelijk en gewenst, maar ze komt te vroeg. Europa is er niet klaar voor". Men kan die zin natuurlijk op twee wijzen uitleggen. De eerste is dat mijnheer Michel twijfelt aan de zin van de uitbreiding. Dat is een eerste interpretatie. Een tweede is dat hij zegt of zou kunnen zeggen dat de uitbreiding een goede zaak is, maar dat het andere luik – de zogenaamde verdieping – op zich heeft laten wachten, zodat de uitbreiding eigenlijk te vroeg komt. Dat is de meest gunstige interpretatie. We zitten in de toestand waarin we zitten. Op 1 mei van het jaar 2004 treden 10 lidstaten toe. Op dat ogenblik zal de Europese Grondwet – als die er komt, wat ik natuurlijk van ganser harte hoop - nog niet geratificeerd zijn in de verschillende parlementen, laat staan in alle landen die aan een referendum zijn onderworpen. Hoe dan ook komt de uitbreiding er voor de noodzakelijke verdieping er komt.

En tout état de cause, nous sommes partisans de l'élargissement. Par ses propos, le ministre donne à penser qu'il y est opposé. Nous devons éviter pareille situation, en particulier lorsque d'aucuns préconisent un referendum sur la Constitution européenne. Quelle est la portée précise des propos de M. Michel?

Tussen haakjes, toen wij het verdrag van Nice erg bekritiseerden en de Top van Nice als een flop beschouwden, terwijl men in Europa en met name ook de Belgische regering Nice als een belangrijke stap beschouwde, wordt Nice nu afgeschreven en moet het worden vervangen door iets anders. In de tijd werd het verdrag van Nice erg opgehemeld, maar dat is alleen maar een voetnoot.

De verdieping komt er dus niet voor de uitbreiding en toch moet de uitbreiding er volgens ons komen. Ik vind de wijze waarop dit werd geformuleerd, zelfs in de meest aunstieke hypotheese, ongelukkig omdat

het op zijn minst de indruk geeft dat men tegen de uitbreiding van de gemeenschap is. Dat moet men te allen prijze vermijden, zeker wanneer er mensen zijn – er zijn er in de meerderheid een aantal – die pleiten voor een referendum. Het referendum zal in mijn ogen, als u mij deze digressie toelaat, minder gaan over de Grondwet, maar zou in de politieke praktijk wel kunnen gaan over de uitbreiding van de gemeenschap, over de 10 lidstaten. Ik spreek dan nog niet over de mogelijke uitbreiding naar Turkije, wat wel de inzet van het referendum zou kunnen zijn. Degenen die voor het referendum zijn, moeten er maar eens goed over nadenken of zij de Europese zaak daarmee een heel goede dienst bewijzen. Mijn stelling inzake referenda is dat men voor die referenda is, waarvan men hoopt ze te kunnen winnen. Bij al de rest is men tegen, maar dat is een andere voetnoot die ik plaats.

Dus, de indruk die wordt gewekt dat men tegen de uitbreiding is, is een heel erg gevoelig punt. Wij moeten er dubbel waakzaam voor zijn niet de indruk te wekken tegen de uitbreiding te zijn. Als men daar niet tegen is – ik kom nu terug op mijn uitgangspunt – wat is dan de zin van zijn citaat als zou de uitbreiding noodzakelijk en gewenst zijn, maar dat ze te vroeg komt? Ze zal er in elk geval komen en ze zal er komen – ik herhaal het nog eens, bij wijze van besluit – vóór in de parlementen de Europese Grondwet zal zijn goedgekeurd en geratificeerd en vóór er in de meeste landen een referendum zal hebben plaatsgehad. Dat was een korte toelichting bij mijn vraag.

11.02 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Mevrouw de voorzitter, ik kan opnieuw niets anders doen dan het antwoord van minister Michel voor te lezen:

“Allereerst had ik reeds de gelegenheid om over de aard van het interview waarnaar wordt verwezen enige commentaar te geven tijdens de plenaire vergadering van de Senaat op 23 oktober 2003. Ik wens te herhalen dat ik niets afdoe aan de kwaliteit van het werk van de betrokken journalist, de heer Camps. Ik wens wel te beklemtonen dat tijdens het “interview d’ambiance”, zoals dat wordt genoemd, ik duidelijk meer heb gezegd dan wat in het gepubliceerde resultaat daarvan te vinden is.

Op de eerste concrete vraag van de heer Van Rompuy kan ik het volgende antwoorden. Ons standpunt, of wij altijd akkoord gaan met de toetreding van de nieuwe lidstaten op 1 mei 2004, luidt natuurlijk: ja. België heeft zich politiek mee geëngageerd in de besluiten van de Europese Raad van Kopenhagen van december 2002 dat de uitbreiding op 1 mei 2004 een feit zou zijn. Dat engagement werd herhaald naar aanleiding van de ondertekening van het toetredingsverdrag en in elke andere omstandigheid waar dat ter sprake kwam.

In antwoord op de tweede schriftelijke vraag, wens ik te benadrukken dat de Belgische lijn die de jongste jaren en zelfs de laatste decennia werd gevolgd, standvastig wordt aangehouden. Geen uitbreiding zonder verdieping. Ik deel daarin de mening van velen in het Parlement. De uitbreiding mag niet ten koste gaan van de integratie en van het gevoerde beleid.

Mijn uitspraak, waarnaar wordt verwezen in de vraagstelling, moet worden begrepen in die zin, namelijk dat de Europese Unie niet voort kan blijven functioneren zoals zij dat nu doet. Dat was precies de betekenis van de verklaring van Laken, aangenomen tijdens het Belgische voorzitterschap. Daarin werd vooropgesteld dat verdere wijzigingen aan het EU-bouwwerk nodig waren en dat bovenop de eerste fundamentele hervormingen die reeds werden ingevoerd met het

11.02 **Jacques Simonet**, secrétaire d’Etat: Le ministre Michel m’a communiqué la réponse suivante. La Belgique s’est engagée en décembre 2002, à Copenhague, à faire en sorte que l’élargissement soit réalisé en 2004. Cette position a été répétée à plusieurs reprises ultérieurement. L’élargissement est toutefois irréalisable sans l’approfondissement. A cet égard, je partage le point de vue du Parlement. J’ai voulu indiquer par ma déclaration que l’UE ne peut pas continuer à fonctionner comme elle le fait aujourd’hui. La nécessité de procéder à des modifications s’était déjà fait sentir dès le sommet de Laeken. Lors du sommet de Nice, nous avions convenu d’œuvrer à l’approfondissement de l’Union. L’objectif est de faire aboutir la Conférence intergouvernementale dans le plus bref délai.

L’élargissement de l’Union européenne constitue un choix politique fondamental et il faut bannir toute improvisation. Sinon, qui en assumerait la responsabilité? L’UE n’est pas un produit fini. Comment une jeune communauté pourrait-elle éviter l’évolution et l’approfondissement?

verdrag van Nice. Trouwens, te Nice was reeds duidelijk vooropgesteld dat aan een verdere verdieping de nodige aandacht zou worden besteed. Een verbeterde werking der instellingen en een nauwere betrokkenheid met de Europese burger waren fundamentele doelstellingen voor verdere activiteiten.

De derde vraag was dus zonder voorwerp.

Ik denk dat u het met mij eens zal zijn dat het resultaat van de werkzaamheden van de Conventie de moeite waard is om te worden opgenomen in een nieuwe Grondwet voor de Unie. Ik zet mij, samen met de eerste minister, in opdat de huidige IGC erin slaagt het positief resultaat van de Conventie formeel over te nemen. Tevens beogen wij dat die IGC zo snel mogelijk tot resultaten komt, nog voor het einde van dit voorzitterschap. Dat is onze ambitieuze betrachting.

Dat betekent echter niet dat de afwezigheid van verdieping de eerstkomende uitbreiding kan gijzelen. Dat zou een ongelooflijke miskennen zijn van ons eigen engagement tegenover de hooggestelde verwachtingen van de burgers van de nieuwe lidstaten. Zoals ik eerder in de Senaat zei, de uitbreiding is een fundamentele keuze die noch geïmproviseerd is voorbereid, noch aan improvisatie kan worden overgelaten. Ik vraag mij af wie dergelijke verantwoordelijkheid zou wensen op te nemen. Hij of zij zou er ons land, de Europese Unie en de kandidaat-lidstaten geen goede diensten mee bewijzen.

Anderzijds, hoeft dat niet te betekenen dat de uitbreiding zal gebeuren zonder verdieping. De Europese Unie is nu eenmaal nog steeds geen afgewerkt product. Trouwens, in geen enkele lidstaat, zelfs niet in de meest conservatieve, zijn de instellingen en beleidsrichtingen het voorwerp van een statisch gebeuren. Hoe zou de Europese Unie als jonge gemeenschap daaraan kunnen ontsnappen?

Verandering, aanpassing en verdieping zullen er nu eenmaal komen. We kunnen nu reeds spreken van een substantiële vooruitgang. Niemand kan het resultaat van de Conventie zomaar onder tafel vegen. De oogst van dit resultaat zal worden binnengehaald. Deze regering zal zich, in samenwerking met andere partners, en in de eerste plaats de Benelux, er verder op toeleggen."

11.03 Herman Van Rompuy (CD&V): Mevrouw de voorzitter, ik heb enkel twee bemerkingen.

Mijnheer de staatssecretaris, ik was het vergeten, maar blijkbaar gaat het over een interview met de heer Hugo Camps. Het woord *ambiance* is daar wel een woord dat erg passend is. Ik kan aannemen dat er een hele speciale chemie moet zijn geweest tussen de minister die wel van *ambiance* houdt en de heer Camps die van *ambiance* leeft. Ik druk mij bijna diplomatisch uit, maar u inspireert mij tot diplomatiek woordgebruik.

Een tweede bemerking die ik wou maken, is dat ik minder gerust ben in de verdieping als ik de verklaringen lees van uw collega, de heer Vande Lanotte, die zegt dat hij bij een Europees referendum over de Europese grondwet zelfs niet weet of hij wel voorstemt. Ik zeg dat niet om kleingeestige partijpolitieke redenen. Dit heeft mij echt bijna gestoord: een belangrijk minister zegt koudweg over een van de belangrijkste ontwerpen die op dit moment in Europa voorhanden zijn, dat hij niet weet of hij er wel voor zal stemmen. Ik neem aan dat dit nooit de houding van de regering zal zijn. Mocht dit ooit de houding van de regering zijn, dan moet ik u niet zeggen dat het woord verdieping hier

11.03 Herman Van Rompuy (CD&V): Après avoir lu les déclarations du ministre Johan Vande Lanotte, je ne suis pas si sûr que l'approfondissement se réalise. Le ministre du Budget a déclaré en effet que si un référendum était organisé à propos de la Constitution européenne, il n'était pas certain de voter pour. Je présume qu'il ne traduisait pas l'opinion de l'ensemble du gouvernement.

dan wegvalt. We zitten dan met een uitbreiding zonder meer. Dat is wat ik politiek nog bijkomend zou opmerken.

11.04 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Iedereen kan zijn mening kenbaar maken, maar wie kan zeggen hoe hij zal stemmen tijdens een referendum als we de resultaten van de IGC nog niet eens kennen? In de eerste plaats moet het Parlement beslissen of we een referendum organiseren. Ten tweede moeten we wachten op de resultaten van de IGC.

11.05 **Herman Van Rompuy** (CD&V): Formeel gezien hebt u gelijk, maar als u morgen geïnterviewd wordt en men stelt u de vraag hoe u zou stemmen bij een referendum over de Europese Grondwet, zult u dan antwoorden dat u het niet weet?

11.06 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Neen, want ik ben heel optimistisch over de resultaten van de IGC.

11.07 **Herman Van Rompuy** (CD&V): Ik vind dat een vice-premier, een belangrijk minister van de regering, even optimistisch moet zijn als u en geen verkeerde indruk mag wekken.

11.04 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: Mais qui peut dire quel serait le résultat d'un tel référendum? Du reste, c'est au Parlement de décider de son organisation éventuelle. Et il faut attendre les résultats de la CIG.

11.05 **Herman Van Rompuy** (CD&V): Et si on vous posait la question?

11.06 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: Je suis optimiste.

11.07 **Herman Van Rompuy** (CD&V): Il me paraît indispensable qu'un ministre aussi important que M. Vande Lanotte partage votre optimisme.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de opvolging van de situatie in Myanmar en de positie die België hieromtrent zal innemen op het moment van de algemene standpuntbepaling van Europa in november" (nr. 506)

12 Question de M. Dirk Van der Maelen au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le suivi de la situation en Birmanie (Myanmar) et l'attitude qu'adoptera la Belgique lorsque l'Europe prendra globalement position à ce sujet au mois de novembre" (n° 506)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de staatssecretaris voor Europese Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken.)

(La réponse sera donnée par le secrétaire d'Etat aux Affaires européennes, adjoint au ministre des Affaires étrangères.)

12.01 **Dirk Van der Maelen** (sp.a-spirit): Mijnheer de staatssecretaris, in de vorige legislatuur, op 27 april 2000, hebben wij – onder andere met uw gewaardeerde steun en stem – hier een resolutie goedgekeurd met betrekking tot Myanmar, het vroegere Birma. We moeten vaststellen dat sindsdien de situatie in Myanmar er niet op is verbeterd. Nobelprijswinnares en oppositieleidster Aung San Suu Kyi zit nog steeds in preventieve hechtenis. Er zijn recentelijk enkele incidenten geweest die niet alleen hebben geleid tot de aanhouding van 200 protesterenden, maar ook van 38 parlementsleden. De oppositiepartij wordt continue geïntimideerd, geboycot en gechanteed.

Dit alles bracht mij ertoe aan de minister te vragen welk lot hij heeft voorbehouden aan de resolutie van 27 april 2000, meer specifiek met betrekking tot punt 4 van die resolutie, met name een vraag aan Belgische ondernemingen en touroperators om alle banden op het vlak van handel, investeringen en toerisme te verbreken.

Naar aanleiding van punt 5 van de resolutie stel ik de vraag welk standpunt België zal innemen bij de algemene standpuntbepaling die in Europa in de maand november zal gebeuren.

12.01 **Dirk Van der Maelen** (sp.a-spirit): La démocratie et les droits de l'homme ne se portent pas bien au Myanmar. La dirigeante de l'opposition est maintenue en détention préventive. Après l'incident du 30 mai, plus de 200 personnes ont été arrêtées et fait l'objet d'un emprisonnement politique; 38 parlementaires sont également emprisonnés. Le parti d'opposition fait l'objet d'intimidations, de boycott et de chantage.

Je me réfère aux points 4 et 5 de la résolution birmane du 27 avril 2000. Comment le ministre veillera-t-il à ce que les entreprises et les tour-opérateurs belges rompent toute

Ten slotte, na de Kamer met haar resolutie heeft ook de Internationale Arbeidsorganisatie zich gebogen over de situatie in Myanmar en opgeroepen tot sancties omdat sociale misbruiken, zoals dwangarbeid, nog steeds op massale schaal worden gepleegd in Myanmar.

12.02 Staatssecretaris **Jacques Simonet**: Mijnheer Van der Maelen, ik begin met uw eerste vraag.

De Belgische investeringen en handel in Birma zijn zeer beperkt. Belgen begeven zich in zeer klein aantal individueel naar Birma.

Geen enkele lidstaat van de Europese Unie lijkt specifieke maatregelen te hebben genomen om dit toerisme in te dijen.

Wat uw tweede vraag betreft, gebeuren de stappen die België onderneemt binnen de Europese Unie. De Europese Commissie werd naar aanleiding van de bijeenkomst van de werkgroep-Coasi op 11 september ermee belast een evaluatie te maken van de efficiëntie van de bestaande sancties en de mogelijkheden te onderzoeken voor eventuele verdere acties. Dit onderzoek en de evaluatie van de Commissie zijn nog aan de gang.

Aan de vooravond van de Asean-Top te Bali die plaatsvond op 7 oktober heeft de Europese Unie demarches ondernomen in de hoofdsteden van Asean, maar ook in Peking, Seoel, Tokio en Delhi om steun te betuigen aan de initiatieven uitgaande van Indonesië en Thailand om het verzoenings- en democratiseringsproces in Birma weer op gang te trekken.

De Asean-lidstaten hebben er uiteindelijk de voorkeur aan gegeven steun te verlenen aan de road map die recent door de Birmaanse premier werd aangekondigd. De Asean-lidstaten leken op de Top ervan uit te gaan dat sancties opgelegd aan Birma niet bijdragen tot het bevorderen van vrede en stabiliteit die essentieel zijn om de democratie wortel te laten schieten. Hoewel de druk vanuit de regio zelf een essentieel element is dat verder moet worden aangemoedigd, is de Europese Unie van oordeel dat de door de Birmaanse premier voorgestelde road map niet voldoende is. België zal zich derhalve in eenzelfde richting blijven inzetten binnen de Europese Unie.

Wat dwangarbeid betreft, is er een ontwerp van resolutie van de Europese Unie over de toestand van de mensenrechten in Myanmar. Deze resolutie wordt voor het ogenblik besproken in het kader van de derde commissie van de Verenigde Naties in New York.

Deze resolutie roept onder meer op om het werkprogramma van de internationale arbeidsorganisatie inzake dwangarbeid opnieuw op te starten. Deze samenwerking werd geschorst in het kader van de moeilijkheden van mei 2003.

Zo luidt het antwoord van minister Michel.

12.03 **Dirk Van der Maelen** (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, ik heb twee bedenkingen.

relation sur les plans du commerce, des investissements et du tourisme? Quelle attitude la Belgique entend-elle défendre lors de la détermination de la position européenne en novembre? Le ministre a-t-il suivi l'appel lancé par l'Organisation internationale du Travail en faveur de sanctions contre les travaux forcés en Birmanie?

12.02 **Jacques Simonet**, secrétaire d'Etat: Le commerce et les investissements belges en Birmanie sont très limités. Aucun Etat membre de l'Union européenne ne semble avoir pris de mesures spécifiques pour endiguer le tourisme restreint dans la région.

La Belgique est active au sein de l'Union européenne. La Commission européenne évalue actuellement l'efficacité des sanctions existantes et étudie les possibilités de nouvelles actions. Peu avant le sommet de l'ANASE à Bali, l'Union européenne a témoigné, dans les capitales de l'ANASE, mais également à Pékin, à Séoul, à Tokyo et à Delhi, son soutien aux initiatives de l'Indonésie et de la Thaïlande. Ces initiatives doivent relancer le processus de réconciliation et de démocratisation.

Les Etats membres de l'ANASE souhaitent apporter leur soutien à la feuille de route annoncée récemment par le premier ministre birman. Selon l'ANASE, les sanctions qui frappent la Birmanie ne contribuent pas à instaurer la paix et la stabilité. L'Union européenne estime toutefois que la feuille de route seule ne suffit pas. La Belgique continuera à s'investir au sein de l'Union européenne.

Pour ce qui est du travail forcé, l'Union européenne a préparé un projet de résolution relatif aux droits de l'homme à Myanmar. Elle est actuellement examinée par la troisième commission des Nations Unies.

12.03 **Dirk Van der Maelen** (sp.a-spirit): Une grande société au

Ten eerste, de minister antwoordt dat ondernemingen en toeristische bedrijven weinig contacten hebben met Myanmar, maar ik ken toch minstens één grote onderneming, zij het een onderneming die samenwerkt met een Franse firma, die nog steeds actief is in Myanmar. Ik zou willen vragen om bij dat bedrijf, met name Total Fina, inlichtingen in te winnen, tenzij het geen Belgisch bedrijf meer is. Ik dacht echter dat er toch nog een belangrijke, Belgische aanwezigheid in het samenwerkingsverband van Total Fina is.

Volgens mij moet de Belgische overheid met Fina – ik zal het nu zo noemen - een gesprek hebben om te wijzen op het feit dat het bedrijf zich gedraagt op een manier die ingaat tegen de mening van de meeste mensenrechtenorganisaties en niet in het minst tegen de mening van de verkozen vertegenwoordigers van ons land.

Ten tweede, over de tweede vraag met betrekking tot de sancties wil ik één enkele kanttekening maken. Ik ben graag bereid om een debat te hebben over het effect van sancties, enzovoort. Ik wil evenwel een voorbehoud maken bij de Asean-groep van landen. Als ik zie wie er allemaal toe behoort, heb ik toch mijn twijfels of zij de grootste behoeders zijn van de democratie en de mensenrechten. Alvorens de Europese Unie en ons land zich mee scharen achter een optie gekozen door Asean-landen, zou ik graag hebben dat men de optie heel kritisch tegen het licht houdt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.17 uur.
La réunion publique de commission est levée à 16.17 heures.*

moins, Totalfina, est encore active au Myanmar.

Comme les pays de l'ANASE ne me semblent pas être connus pour être de grands gardiens de la démocratie et des droits de l'homme, je propose de procéder à une analyse critique de leur politique en la matière avant de l'adopter.